Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

GRUDZIEŃ 1927 — STYCZEŃ 1928. Nr. 1

NOWE TORY
LES VOIES NOUVELLES

ORGAN NACZELNY POLSKIEJ KONFEDERACJI PRACOWNIKÓW UMYSŁOWYCH. MIESIĘCZNIK.
REVUE MENSUELLE DE LA CONFÉDÉRATION POLONAISE DES TRAVAILLEURS INTELLECTUELS.

DÉCEMBRE 1927 — JANVIER — 1928 *VARSOVIE — SZPITALNA 1 m. 3.*

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: WARSZAWA. SZPITALNA 1 m. 3. TEL. 295-85.
KONTO CZEKOWE W P. K. O. — 16.215.

CO TO JEST

OTUS

?

WYJAŚNIENIE NA STR. 44-ej.

GRUDZIEŃ 1927 — STYCZEŃ 1928. Nr. 1

NOWE TORY
LES VOIES NOUVELLES

ORGAN NACZELNY POLSKIEJ KONFEDERACJI PRACOWNIKÓW UMYSŁOWYCH. MIESIĘCZNIK.
REVUE MENSUELLE DE LA CONFÉDÉRATION POLONAISE DES TRAVAILLEURS INTELLECTUELS.

DÉCEMBRE 1927 — JANVIER — 1928 *VARSOVIE — SZPITALNA 1 m. 3.*

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: WARSZAWA, SZPITALNA 1 m. 3. TEL. 295-85.
KONTO CZEKOWE W P. K. O. — 16.215.

STEFAN ŻEROMSKI

Największy prozaik polski, mistrz słowa i genjalny ideolog, który w Polsce pierwszy ujął syntetycznie zagadnienie organizacji pracowników umysłowych, przedwcześnie, ku żalowi naszej Ojczyzny zmarły Stefan Żeromski, po drugim międzynarodowym kongresie w Paryżu, na którym delegacja polska święciła triumfy, mając na czele ś. p. Władysława Mickiewicza i Marję Curie-Skłodowską, napisał w 1925 r. dla Polskiej Konfederacji niżej umieszczoną odezwę.

Jesteśmy dumni, że tem wspaniałem wezwaniem możemy rozpocząć nasze wydawnictwo.

Ród ludzki nigdy może nie wydał ze siebie większej sumy intelektu, objawiającego się w jednostkach, jak w dobie życia Leonarda da Vinci i Mikołaja Kopernika. Jeżeli w pobieżnem wyliczeniu nazwać tylko dziedziny, które dalekiem spojrzeniem swojego genjuszu ogarnął, zmierzył, lub wprost posiadł toskański mistrz Leonardo, to będzie to niemal cały obszar ludzkiej inteligencji: teorja muzyki, awjatyka, architektura, inżynierja, sztuka wojenna, teoretyczna i praktyczna mechanika, hydraulika, algebra, fizyka, astronomja, geografja, arytmetyka, geometrja, botanika, anatomja. Leonardo da Vinci pisał traktaty o ruchu, o tarciu, o machinach, o locie ptaków, rozpoznawał przebieg zjawisk na równi pochyłej, wyznaczył położenie środka ciężkości piramidy, ustalił prawa odbijania się ciał, przeczuł wyraźnie konstrukcję mechaniki abstrakcyjnej, ciężar i ciśnienie powietrza, budowę atmosfery, promieniste rozchodzenie się ciepła, przyczyny wznoszenia się chmur, istotę sprężystości, ruch drgający i falowy, rolę barw dopełniających się, zjawiska załamywania się i difrakcję światła. Jest on wynalazcą ciemni optycznej, zna się pierwszy na zwierciadłach wklęsłych, o stulecie wyprzedza Błażeja Pascala w znajomości równowagi ciał ciekłych w naczyniach zespolonych, rozważa zjawiska echa, współbrzmienia i zasadnicze objawy drgania strun, zastanawia się nad przypływem i odpływem morza, bada wiry powietrzne, wykonywa doświadczenia z magnesami, zajmuje się teorją widzenia i złudzeniami optycznemi, migotaniem gwiazd i popielatem światłem księżyca na nowiu. Jest wynalazcą mnóstwa machin w przemyśle i rękodziełach, wiatraków, tokarni, śrubowców, sond, pras, młynów i przeróżnych machin wodnych, pieców, lamp i t. d. Projektuje uspławnienie rzeki Arno, wiercenie tunelów górskich, kanalizację Toskanji i Lombardji, przeniesienie kościoła św. Jana w Medjolanie wraz z fundamentami na inne miejsce. Pierwszy przewidział zastosowanie śruby w żeglarstwie i miał wyraźne przeczucie maszyny parowej, jest

wreszcie praszczurem olbrzymiej dziedziny lotnictwa. Ponad tą niezmierną krainą jego naukowego poznania, wciąż jeszcze otoczoną mgłą tajemnicy, wznosi się jego wielka nauka o sztuce malarskiej i widnieją jego dzieła istniejące i poniszczone: Monna Liza i posąg Ludovica Moro. Człowiek ten, jako potęga myśli, wielostronności, głębi i wyobraźni stoi w dziejach, jako symbol i szczyt człowieczego rodu.

Obok tego wykwintu południa, obok tego strzelistego blasku z pomarańczowych ogrodów, w tym samym czasie na polskiej północy wznosi się chmurna i mrokiem lasów osłoniona postać Mikołaja Kopernika. W dziedzinie wiedzy Kopernik zrównał się z Leonardem da Vinci oczytaniem w mnóstwie pism autorów klasycznych i średniowiecznych wszelkich rodzajów poznania. Kopernik zajmował się fizyką, magnetyzmem, botaniką, badał kwestję waluty, sporządził w Olsztynie warmińskim optyczne narzędzia zwierciadłowe, oraz sławne „triquetrum" we frauenburskiej dostrzegalni, urządzał wodociągi we Frauenburgu, oraz podobno w Kwidzynie, zajmował się geografją, sporządzał szkice topograficzne i mapy geograficzne z Bernardem Wapowskim i Aleksandrem Skultetim, przez całe niemal swe życie był botanikiem i praktykującym lekarzem, pisał poemat łaciński „Septem Sidera", zajmował się malarstwem, rysunkiem, probował swych sił w muzyce i rzeźbie. Podobnie jak Leonardo da Vinci zagłębiał się w badanie filozofji platońskiej. Ponad tym całym światem dociekań i prac wznosi się jego nieśmiertelne dzieło o obrocie ciał niebieskich, wysnute z samoistnych badań.

Prof. Ludwik Antoni Birkenmajer, który badaniu nietylko życia i dzieł Kopernika, lecz pilnemu i przenikliwemu śledzeniu dróg jego genjuszu poświęcił swe życie, przypuszcza, że ci dwaj ludzie, Leonardo da Vinci i Mikołaj Kopernik, spotkali się w roku 1500 we Florencji, dokąd Leonardo wraz z towarzyszem swym, matematykiem Fra Luca Pacciolim, przybył po upadku Sforzów, a dokąd zjawił się również w tym samym czasie Kopernik wraz z bratem swym Andrzejem, dążąc do Rzymu. Spotkanie to mogło było nastąpić w domu Soderinich, gonfalonjera Piotra i biskupa Franciszka, z których pierwszy był przyjacielem Leonarda, a drugi najzaufańszym przyjacielem biskupa Łukasza Waczenrode, wuja Kopernika.

W wieści o zetknięciu się tych dwu postaci zawiera się szczególne wzruszenie. W myśli, iż mogli zetknąć się i rozmawiać o sprawach i tajemnicach swych, nieznanych gromadom zjadaczów chleba, zawiera się szczególna nauka. Czy można przypuścić, ażeby ci dwaj mogli byli zmawiać się przeciwko dobru tłumów, biegających ulicami Florencji? Genjusz może napewno źle życzyć i źle czynić ciemnym masom. Ale wszystko przemawia za tem, iż nie na złe, lecz na dobro całego rodu ludzkiego, obcując ze sobą, ci dwaj, ukrywający starannie swe tajemnice, zmawialiby się we Florencji, gdyż od iluż to lat, aż do dzisiejszego dnia żywi się i cieszy świat dorobkiem ich samotnych dociekań, rozmyślań, prób i prac!

Nie obchodzi nas dziś wcale, do jakich stronnictw zaliczali się ci dwaj ludzie, jakie żywili polityczne i społeczne metody uszczęśliwienia ludzkości. Obchodzi nas nadewszystko ogrom inteligencji obudwu. Są oni jakby sumą, zespoleniem, zamknięciem we dwu osobach usiłowań tłumów inteligencji, która się obecnie organizuje w krajach łacińskich i słowiańskich. A jak nierealnem jeszcze i niejako domniemanem jest spotkanie się Kopernika z Leonardem, tak samo niedokonanem jeszcze do czasu jest zjednoczenie się organizacyj inteligenckich polskich i francuskich, o którem w wykazach niniejszych czytamy. Cieszy nas niewymownie, iż honorowe przewodnictwo w odłamie polskim objęła genjalna Marja Curie-Skłodowska, to najprzedziwniejsze drzewo naszej ziemi i naszych czasów, oraz dostojny syn Adama Mickiewicza, noszący najczcigodniejsze w Polsce nazwisko, człowiek, w którego żyłach płynie najszlachetniejsza krew słowiańska. Pod rozległym cieniem tych dwu imion, jak pod cieniem rozłożystych drzew, przeliczne już dziś rody pracowników obozy swe rozłożyły.

Z małych i niepokaźnych ziarn idei celne powyrastały zboża. Ono to, dostojne, celne zboże zajmie wkrótce sąsieki, gdzie mieszanina złego i dobrego, poślad partyjny zalegał. Niedalcki jest czas, kiedy organizacje inteligencji obejmą cały nasz naród, gdyż cały naród musi się wciągać w te objęcia. Cały nasz naród musi iść za światłem przewodniem genjuszów takich, jak Leonardo i Kopernik, idących na czele wszystkiego, co się dzieje, — po drogach nowych, im tylko znanych, po szlakach niewiadomych postępu.

STEFAN ŻEROMSKI

Un des plus grands écrivains polonais, maître du verbe et idéaliste génial, qui le premier en Pologne a donné une expression synthétique au problème de l'organisation des travailleurs intellectuels et dont notre Patrie déplore la mort prématurée, Stefan Żeromski a écrit en 1925 cet appel pour la C. T. I. polonaise après le II-me Congrès international à Paris, alors que notre délégation présidée par feu Władysław Mickiewicz et Marie Curie-Skłodowska remportait de grands succès.

Nous sommes heureux de pouvoir le placer en tête de notre publication.

„Le genre humain n'a peut-être jamais donné plus grande somme de génie individuel, qu'à l'époque où vécurent Leonardo da Vinci et Nicolas Kopernik. S'il ne fallait qu'énumérer superficiellement les domaines que du regard perçant de son génie le maître toscan a embrassés, mesurés ou approfondis, nous aurions presque toute l'étendue de l'intelligence humaine; la théorie de la musique, l'aviation, l'architecture, la science militaire, la mécanique pratique et théorique, l'hydraulique, l'algèbre, la physique, l'astronomie, la géographie, l'arithmétique, la géometrie, la botanique, l'anatomie". Ici l'auteur énumère toutes les matières que Leonardo a envisagées dans ses oeuvres, tous les problèmes dont il s'est occupé, toutes les inventions qu'ils a faites. „Au-dessus du domaine immense de son savoir, domaine toujours encore entouré d'un nuage de mystère, s'élève sa science incomparable de la peinture, brillent ses oeuvres, celles qui existent et celles qui ont péri: Monna Lisa et la statue de Ludovic Moro. Cet homme, puissance de pensée, d'universalité, de profondeur et d'imagination, figure à travers les âges, comme symbole de la perfection suprême du genre humain".

„A côté de ce méridional, de cette lumière rayonnante sur les jardins d'orangers, dans le Nord blafard de la Pologne apparaît la silhouette sombre, entourée du crépuscule des forêts, de Nicolas Kopernik. Dans le domaine de la science, Nicolas Kopernik a égalé Leonardo da Vinci, par la lecture d'une grande quantité d'oeuvres classiques et médiévales, traitant de toutes sortes de connaissances. Kopernik s'occupa de physique, de magnétisme, de botanique, il étudia la question monnétaire, il construisit à Olsztyn dans la province de Warmie, des instruments optiques à système de miroirs et le célèbre „triquetrum" dans l'observatoire de Frauenbourg où il organisa un réseau de conduites d'eau, de même qu'à Kwidzyń; il s'occupa de géographie, il dressa des plans topographiques et des cartes géographiques avec Bernard Wapowski et Alexandre Skulteti, presque durant toute sa vie, il faut botanicien et médecin pratiquant, il écrivit un poème latin „Septem Sidera", il fit de la peinture, du dessin, il essaya ses forces en musique et en sculpture. De même que Leonardo da Vinci, il s'addonna aux études de la philosophie de Platon. Et au-dessus de tout ce monde de travaux et de recherches, s'élève son oeuvre immortelle sur la gravitation des corps célestes, déduite de ses études personnelles.

Le professeur Louis Antoine Birkenmayer, qui a consacré sa vie non seulement à l'étude de la vie et des oeuvres de Nicolas Kopernik, mais aussi à l'observation attentive et pénétrante des voies de son génie, suppose que ces deux hommes, Leonardo da Vinci et Nicolas Kopernik, ont du se rencontrer en 1500 à Florence, où Leonardo était venu avec son

compagnon, le mathématicien Fra Luca Paccioli, après la chute de la maison de Sforza, et où arriva également Nicolas Kopernik, se rendant à Rome, avec son frère André. Cette rencontre a pu avoir lieu chez les Sidérini, le gafalonier Pierre et l'évêque François, qui, le premier était l'ami de Leonardo, et le second l'ami le plus intime de l'évêque Luc de Waczenrode, oncle de Kopernik.

La rencontre de ces deux génies suscite une émotion particulière. Dans la pensée qu'ils ont pu se rencontrer, parler de leurs idées et de leurs secrets, inconnus à la foule des mortels, il y a une singulière leçon. Peut on supposer qu'ils aient pu s'entendre contre le bien des foules qui parcourraient sous leurs yeux les rues de Florence. Le génie peut sûrement souhaiter du mal et en faire aux masses incultes. Mais tout témoigne que ce n'est pas pour le mal, mais pour le bien de tout le genre humain, que se seraient entendus ces deux hommes, dissimulant soigneusement leurs secrets dans leurs rapports, car depuis combien d'années, jusqu'à ce jour, le monde entier se nourrit et bénéficie des résultats de leurs études solitaires, de leurs méditations et de leurs oeuvres.

Il ne nous importe pas aujourd'hui, de savoir à quel parti politique ils appartenaient, quelles méthodes politiques et sociales pour atteindre le bonheur de l'humanité étaient les leurs. Plus que tout, c'est l'immensité de leur intelligence qui nous intéresse.

Ils sont, pour ainsi dire l'unification, la concentration en deux personnes, des efforts d'une foule d'intellectuels, actuellement en train de s'organiser dans les pays latins et slaves. Et comme la rencontre de Kopernik et de Leonardo est encore irréelle et en quelque sorte présumée, l'union des organisations intellectuelles françaises et polonaises, dont il est traité dans ce rapport, est encore pour le moment non accomplie.

Nous sommes heureux que la présidence honoraire de la Fédération polonaise est occupée par la géniale Marie Curie - Skłodowska, gloire de notre pays et de notre temps, par le vénérable fils d'Adam Mickiewicz, portant le nom le plus illustre de la Pologne et ayant dans ses veines, le sang slave le plus noble.

Sous ces deux noms protecteurs, comme à l'ombre du feuillage des arbres, d'innombrables familles de travailleurs ont déjà déployé leurs tentes.

Des germes d'idée, petits et débiles, de beaux blés ont monté. Ce sont eux, ces blés majestueux et magnifiques qui occuperont bientôt nos greniers, qu'encombrait le mélange du bon et du mauvais, rebut des luttes de parti. Le temps est proche, où les organisations des travailleurs intellectuels embrasseront toute notre nation, car toute la nation doit entrer dans ces cadres. Toute notre nation doit suivre la lumière dominante de génies tels que Leonardo et Kopernik, marchant en tête de la Vie, suivant des voies nouvelles, à eux seuls familières, vers les réalisations inconnues du progrès".

Wszystkim niżej wymienionym, którzy, godząc się na nasz program, łaskawie przyrzekli swe cenne współpracownictwo w „Nowych Torach", przesyłamy serdeczne podziękowania.

Nous présentons les remerciements les plus sincères à tous ceux, qui se joignant à notre programme, ont bien voulu promettre leur précieuse collaboration aux „Voies Nouvelles" et dont les noms suivent.

La Rédaction

BAKKER JACK — sekretarz Holenderskiego Związku Pracowników Umysłowych, *secrétaire de l'Association Hollandaise des Tr. Intel. — Rotterdam;*

BŁĘDOWSKI RYSZARD — prof. Wolnej Wszechnicy, *professeur à l'Université Libre — Varsovie;*

BORNSTEIN BENEDYKT — prof. Wolnej Wszechnicy. *prof. à l'Université Libre — Varsovie;*

BOYS WALTER G. — vice prezes Angielskiej Federacji Pracow. Umysł., *vice président de la Fédération anglaise des Trav. Intel. — Londres;*

BRZEZIŃSKI MORA KAZIMIERZ — redaktor, sekretarz generalny P. K. P. U., *rédacteur, secrétaire général de la C. T. I. polonaise — Varsovie;*

COOLUS ROMAIN — literat, prezes Francuskiej Konfederacji, *homme de lettres, président de la C. T. I. française — Paris;*

CZAKI TYTUS — redaktor, *rédacteur — Varsovie;*

DR. DŁUSKI KAZIMIERZ — lekarz, prezes Rady Naczelnej P. K. P. U., *docteur en médecine, président de la C. T. I. polonaise — Varsovie;*

DĄBROWSKA WANDA — członek Zarządu Zw. Bibljotekarzy Polskich, *membre du comité de l'Ass. des Bibliothécaires Polonais — Varsovie;*

DZIEDUSZYCKI TADEUSZ — inżynier, dr. filozofji, *ingénieur et dr. en philosophie—Varsovie;*

FOLKIERSKI WŁADYSŁAW — profesor Uniwersytetu Krakowskiego, szef sekcji historyczno-społecznej Międzynarodowego Instyt. Współpr. Intel., *professeur à l'Université de Cracovie, chef de la section des sciences historiques et sociales à l'Inst. Inter. de Cooper. Intel. — Paris;*

GALLIE LOUIS — adwokat, dr. praw, sekretarz generalny C. I. T. I., *avocat au Barreau, dr. en droit, secrétaire général de la C. I. T. I. — Paris;*

GLIKSMAN IGNACY — dr. filozofji, inżynier, naczelnik wydziału Powszech. Zakł. Ubezp. Wzaj., *dr. en philosophie, ingénieur, chef de la section à la Sté d'Assur. Mutuelles — Varsovie;*

GRANDE JOAQUIN — członek zarządu Zw. Prac. Umysł. w Przemyśle Hiszpańskim, *membre du comité de l'Ass. des Trav. Industr. — Madrid;*

GRINBERG SUZANNE — adwokat, członek zarządu Zw. Adw. w Paryżu, *avocate à la Cour de Paris, membre du comité de l'Ass. Nation. des Avocats — Paris;*

GRUBIŃSKI WACŁAW — literat, *homme de lettres — Varsovie;*

HELLMANN JAN — naczelnik wydziału Min. Ośw. Publ., *chef de la section au Min. d'Instr. Publ. — Varsovie;*

HERTZ JAN ADOLF — literat, członek zarządu Zw. Aut. Dramat., *homme de lettres, membre du comité de l'Ass. des Aut. Dramat. — Varsovie;*

HERMAN JÓZEF — lekarz weterynarji, prezes zarządu głównego Zw. Zaw. Lek. Weter., *dr. vetérinaire, président de l'Ass. Prof. des Doct. Vetérin. — Varsovie;*

HIERONIMKO — literat i publicysta, *homme de lettres et publiciste — Paris;*

JACYNA STANISŁAW — prezes Zrzesz. Pracow Państw. Banku Rolnego, *président de l'Ass. des Empl. de la Banque Agraire de l'Etat — Varsovie;*

DE JOUVENEL HENRY — senator, publicysta, b. minister, b. delegat Francji do Rady Ligi Narodów, *sénateur, publiciste, anc. ministre, anc. délégué de la France au Conseil de la S. D. N. — Paris;*

JURKOWSKI ANTONI — adwokat, członek Rady Prawniczej, *avocat, membre du Conseil Juridique de l'Etat — Varsovie;*

KAMIŃSKI JERZY — redaktor, członek zarządu Zw. Urzęd. Kol., *rédacteur, membre du comité de l'Ass. des Empl. des Chemins de Fer — Wilno;*

KASZUBSKI TADEUSZ — lekarz, radny m. st. Warszawy, *médecin, conseiller municipal de la ville de Varsovie;*

KIZLER JAN — członek zarz. głów. Zrzesz. Prac. P. K. O., *membre du Comité Directeur Central de l'Ass. des Empl. de la Caisse d'Ep. Post. — Varsovie;*

KLECZKOWSKI PAWEŁ — publicysta, prezes Zw. Korespondentów Polskich w Paryżu, *publiciste, président de l'Ass. des Correspondants Polonais à Paris;*

KŁOBUKOWSKI JAN — skarbnik P. K. P. U., *trésorier général de la C. T. I. polonaise — Varsovie;*

KORAB KUCHARSKI — publicysta, redaktor działu politycznego „Matin", *publiciste, rédacteur — Paris;*

KOŻUCHOWSKI JÓZEF — dyrektor departamentu Min. Skarbu, *directeur de département au Min. des Finances — Varsovie;*

LUTOSTAŃSKI KAROL — prof. uniwersytetu warszawskiego, *prof. à l'Univer. de Varsovie;*

ŁUNIŃSKI ERNEST — literat, *homme de lettres — Varsovie;*

MADEY CZESŁAW — b. prezes Zrzesz. Pracow. Banku Polskiego, *anc. président de l'Ass. des Empl. de la Banque de Pologne — Varsovie;*

MAZURKIEWICZ TADEUSZ — prezes Zw. Muzyków, *président de l'Ass. des Musiciens — Varsovie;*

MILLER JAN NEPOMUCEN — literat, *homme de lettres — Varsovie;*

MUSZKOWSKI JAN — dyrektor Bibljoteki Krasińskich, *directeur de la Bibliothèque Krasiński — Varsovie;*

NAGÓRSKI ZYGMUNT — dr. praw, adwokat, vice-dziekan Izby Adwokackiej, vice-prezes Zarządu Głównego P. K. P. U., *dr. en droit, vice-ba-*

tonnier de l'Ordre des Avocats, vice-président du comité directeur central de la C. T. I. polonaise;

NEUFELDÓWNA BRONISŁAWA — literatka, *femme de lettres;*

PALEWSKI JAN PAWEŁ — dr. praw, adwokat, radca prawny Ambasady Polskiej w Paryżu, *dr. en droit, avocat à la Cour de Paris, conseiller jurudique de l'Ambassade de Pologne à Paris;*

PATKOWSKI ALEKSANDER — członek Zarządu Głów. Zw. Polsk. Naucz. Szkół Powszech., *membre du Comité Directeur Central de l'Ass. des Prof. d'Enseign. Prim. — Varsovie;*

PERKOWSKI PIOTR — prezes Zw. Muzyków Polskich w Paryżu, *président de l'Ass. des Musiciens pol. — Paris;*

POTOCKI ANTONI — literat, publicysta, prezes koła P. K. P. U. w Paryżu, *homme de lettres, publiciste, président de la section de la C. T. I. polonaise — Paris;*

ROSE ADAM — dr. praw, szef oddziału korespondencyjnego Międz. Biura Pracy w Polsce, *dr. en droit, chef de la section de correspondance du B. I. T. de la S. D. N. — Varsovie;*

RYGIER HENRYK — profesor, prezes zarządu głównego P. K. P. U., *prof., président du Comité Directeur Central de la C. T. I. polonaise — Varsovie;*

RYGIER LEON — profesor, literat, *prof. et homme de lettres — Varsovie;*

RZYMOWSKI WINCENTY — literat i publicysta, *homme de lettres et publiciste — Varsovie;*

SASORSKI STANISŁAW — vice prezes Stow. Urzędn. Państw., *vice-président de l'Ass. des Fonction. d'Etat — Varsovie;*

SADKOWSKI HENRYK — b. vice prezes Zw. Urzędn. Kolej., *anc. vice-président de l'Ass. des Empl. des Chemins de Fer — Varsovie:*

SIEROSZEWSKI WACŁAW — literat, prezes Zw. Zaw. Literatów, *homme de lettres, président de l'Ass. Prof. des Hommes de Lettres — Varsovie:*

SIMON GUSTAW — b. vice minister Pracy, prezes *Komisji Opinjodawczej Pracy przy Komitecie Ekonomicznym Ministrów, anc. ministre, président de la Commission Consultative du Travail auprès du Comité Economique des Ministres — Varsovie;*

ŚLIWIŃSKI ARTUR — historyk, *historien — Varsovie;*

SMOLARSKI MIECZYSŁAW — literat, sekretarz biura Sejmu, *homme de lettres, secrétaire du bureau de la Diète — Varsovie;*

SOBIESZCZAŃSKI ROGALA IGNACY — prezes Zrzesz. Pracow. Państw. Monopolu Spirytusowego, *président de l'Ass. des Empl. du Monopole des Alcools;*

STOIŁOFF N. D. — radca Poselstwa Bułgarskiego w Paryżu, członek Rady C. I .T. I., *conseiller de la légation de Bulgarie à Paris, membre du conseil de la C. I. T. I.;*

STRUG ANDRZEJ — literat, vice prezes Zw. Zaw. Literatów Polskich, *homme de lettre, vice président de l'Ass. Proffes. des Hommes de Lettres polonais — Varsovie;*

SZCZERBA TEOFIL — członek Zarządu Zw. Inspektorów Szkol., *membre du comité de l'Ass. des Inspecteurs d'Ecoles — Varsovie;*

SZUMAŃSKI WACŁAW — adwokat, sekretarz Oddz. Warsz. Zw. Adwokatów, *avocat au barreau, secrétaire général de la section de l'Ass. des Avocats à Varsovie;*

TUWIM JULJAN — literat, *homme de lettres — Varsovie;*

WAŃKOWICZ MELCHJOR — literat i publicysta, *homme de lettres et publiciste — Varsovie;*

WASSOWSKI JÓZEF — literat i publicysta, *homme de lettres et publiciste — Varsovie;*

de WEINDEL HENRI — naczelny redaktor Excelsior'a, prezes C. I. T. I., *rédacteur en chef de l'Excelsior, président de la C. I. T. I. — Paris;*

WERNIC LEON — lekarz, prezes Tow. Eugenicznego, *médecin, président de la S-té Eugenique — Varsovie;*

WIELOPOLSKA MARJA JEHANNE — literatka i publicystka, *femme de lettres et publiciste — Varsovie;*

WIERZYŃSKI KAZIMIERZ — literat, *homme de lettres — Varsovie:*

WOHL HIPOLIT — radca Min. Spr. Wewnętrznych, *conseiller du Min. de l'Intérieur — Varsovie;*

WOLSKI ŁUKASZ — architekt, *architecte — Varsovie;*

WORONIECKI EDWARD — redaktor, członek Rady C. I. T. I., *rédacteur, membre du conseil de la C. I. T. I. — Paris;*

VEITZ JAN — profesor, sekretarz generalny C. T. I. czechosłowackiej, *prof. et secrétaire général de la C. T. I. tschécoslovaque — Prague;*

ZALESKI ZYGMUNT L. — profesor Instytutu Słowiańskiego Uniwersytetu Paryskiego, *chargé de cours à l'Institut d'Etudes Slaves de l'Université de Paris — Paris;*

ZARĘBSKI FRANCISZEK — magister prawa, sekretarz P. K. P. U., *licencié en droit, secrétaire du conseil de la C. T. I. polonaise — Varsovie;*

ZIFFERER PAUL — członek rady C. I. T. I., radca poselstwa austrjackiego w Paryżu, *membre du conseil de la C. I. T. I., conseiller d'Ambasade Autrichienne à Paris.*

HENRY DE JOUVENEL

Le Sénateur Henry de Jouvenel, éminent publiciste, ancien Ministre, ancien délégué de la France au Conseil de la Société des Nations, l'un des créateurs de la C. T. I. française et de la C. I. T. I. a fait l'honneur d'envoyer à notre journal un article qu'il n'a pas intitulé lui-même. C'est un appel d'une très belle forme adressé aux travailleurs intellectuels de tous les pays du monde et comme nous partageons ses intentions, nous nous permettons de lui donner le titre suivant.

Appel aux Travailleurs Intelectuels de tous les pays

Avocats, professeurs, journalistes, fonctionnaires, médecins, intellectuels qui tirons nos ressources et notre influence de l'exploitation de notre cerveau, occupons-nous aujourd'hui dans la vie des nations autant de place que dans leur politique?

Voilà un peu plus de cent ans qu'au sein des pays libres nous gouvernons. Nous détenons les principaux postes de l'Etat. Partout où l'aristocratie héréditaire a perdu son influence, nous nous sommes substitués à elle. Mais, successeurs que nous sommes, n'entendons nous pas aujourd'hui derrière nous le pas de nos héritiers?

D'autres classes n'ont-elles pas, au cours des cent dernières années, réalisé plus de progrès que nous? De l'intellectuel de 1830 à celui d'aujourd'hui, la différence n'est pas grande; il serait permis de soutenir sans scandale que si l'on nous comparait à nos devanciers, la parallèle pourrait comporter quelque risque pour nos vanités contemporaines.

Au contraire, qui prétendra que l'ouvrier d'aujourd'hui, le paysan d'aujourd'hui, l'industriel d'aujourd'hui ne représentent pas des valeurs sociales supérieures à celles de l'ouvrier, du paysan, de l'industriel d'il y a cent ans?

L'instruction obligatoire a élevé le niveau intellectuel du prolétariat, diminué singulièrement les distances qui séparaient jadis les classes libérales des classes ouvrière et paysanne.

Le machinisme a concentré les travailleurs manuels, leur a révélé leur solidarité. La fondation des usines a suscité une sorte de réunion publique permanente dont l'ampleur augmentait à mesure que les bâtiments s'agrandissaient et que s'élevait le chiffre de la population des villes. Une conscience collective est née qui a cherché à s'exprimer par la voix des associations et des syndicats preffessionnels.

Non seulement ceux-ci se sont peu à peu groupés en fédérations nationales, mais ils ont encore élargi ce cadre. Ils tiennent aujourd'hui des congrès internationaux, tentent malgré les différences de race et de régime, d'unifier leur action à travers tous les pays.

Pendant que se propageait ce vaste mouvement, la concurrence économique se développait jusqu'à prendre les proportions d'une guerre entre peuples. L'industriel voyait son horizon s'étendre, ses intérêts entrer en lutte ou en collaboration avec ceux de l'Etat. Il était contraint de regarder au-delà des frontières et bientôt au-delà des mers.

Les patrons avaient leurs cartels, les ouvriers leurs syndicats, les agriculteurs leurs associations que les intellectuels demeuraient encore isolés les uns des autres, voyant réduire de jour en jour leur influence, leur salaire, et monter autour d'eux le mépris des masses organisées.

Le capital s'inclinait devant la menace des grèves, le travail manuel cédait à la menace des lock-out, patrons et ouvriers discutaient en égaux. L'avantage restait tantôt aux uns, tantôt aux autres. Seuls, les intellectuels n'étaient jamais vainqueurs. La lutte se

faisait à leurs dépens, la réconciliation se faisait sur leur dos. En vain se répétaient-ils la parole ibsénienne: „L'Homme qui est le plus puissant, c'est celui qui est le plus seul". La réalité multipliait les démentis à la littérature. La matière triomphait de l'esprit. Les producteurs négligeaient de plus en plus ces intermédiaires dont ils ne pouvaient cependant se passer, mais qui, faute de s'entendre entre eux, avaient perdu la direction de la Société.

Un moment vint cependant où ces prisonniers de la solitude se révoltèrent contre leur prison. C'était au lendemain de la guerre, dans le déchaînement de la brutalité des moeurs. Les intellectuels s'étaient vus exclus de ce pacte que les patrons et les ouvriers avaient conclu sur la base des hauts salaires coalisés avec les hauts bénéfices. L'ingénieur se sentait descendre au-dessous du contremaître, le journaliste au-dessous du typographe. Les longues préparations universitaires, les efforts et les dépenses qu'elles comportent, tout cela n'entrait pas en ligne de compte. L'instruction ne payait plus.

La misère tira alors les intellectuels de leur individualisme, elle humilia leur orgueil. Ils comprirent qu'ils n'étaient plus les maîtres de la cité, qu'à côté d'eux et souvent audessus d'eux s'étaient élevés des pouvoirs nouveaux dont l'esprit d'association faisait la vertu.

Ils se décidèrent ou peut-être se résignèrent à abdiquer une primauté aussi usée que les vêtements dans lesquels ils habillaient leur dignité douloureuse. Ils demandèrent simplement à ne pas être réduits en esclavage après avoir été ou s'être cru des maîtres. Ils s'associèrent pour réclamer, non pas contre les patrons, les ouvriers, les agriculteurs, mais à leur niveau, la place d'un quatrième ordre, d'une quatrième confédération, celle des travailleurs intellectuels.

Par là ils ne prenaient pas seulement la défense de leurs intérêts mais celle de l'intérêt général. Que deviendrait la Société, la Nation qui ne saurait pas réserver la part de l'esprit? Tout progrès lui serait interdit et bientôt patrons, ouvriers, agriculteurs, ruinés par leurs routines, tomberaient également victimes de l'attentat commis contre ceux qui en renouvelant perpétuellement les méthodes de travail et de pensée, gardent à l'humanité sa jeunesse.

Nous voilà aujourd'hui confédérés comme les autres travailleurs, nationalement et internationalement. Notre tâche n'est plus le même qu'hier. Mais elle n'est pas moins belle, car l'avenir nous appellera à exercer dans les luttes économiques qui se livrent à l'aveugle un rôle peut-être plus noble encore que celui de chefs, le rôle d'arbitres. La paix sociale est dans nos mains.

HENRY DE JOUVENEL

Senator Henry de Jouvenel, znakomity publicysta, b. minister, b. delegat Francji do Rady Ligi Narodów, jeden z twórców Francuskiej Konfederacji i Międzynarodowej, zaszczycił pismo nasze artykułem, któremu sam nie nadał tytułu. Jest to w przepiękną formę ubrane wezwanie do pracowników umysłowych wszystkich krajów całego świata i sądząc, że nie będziemy dalecy od Jego intencji. pozwalamy sobie nadać poniższy tytuł:

Wezwanie do pracowników umysłowych wszystkich krajów

Adwokaci. profesorowie. dziennikarze. urzędnicy, lekarze. wy wszyscy, którzy czerpiecie środki utrzymania i zdobywacie wpływy z pracy umysłowej, czy zajmujecie dziś w życiu narodów takie miejsce. jakie zajmujecie w ich polityce?

Minęło lat sto. jak wśród wolnych narodów odgrywamy rolę kierowniczą. Dzierżymy

w swoim ręku ważniejsze stanowiska państwowe. Wszędzie tam, gdzie arystokracja rodowa straciła wpływy, zajęliśmy jej miejsce. Ale następcy innych — czyż nie słyszycie za sobą kroków naszych spadkobierców?

Czyż inne klasy społeczne nie uczyniły w ciągu ostatnich stu lat większych postępów, niż my? Między inteligentem z 1830 r. a dzisiejszym niema wielkiej różnicy. Możnaby bez przesady powiedzieć, że, gdyby nas porównano z naszemi poprzednikami, przeprowadzona paralela naraziłaby na szwank naszą dumę współczesną. — Przeciwnie, któżby utrzymywał, że robotnik dzisiejszy, że chłop dzisiejszy, że przemysłowiec dzisiejszy nie przedstawia wartości społecznych wyższych, niż robotnik, chłop lub przemysłowiec z przed stu laty?

Obowiązkowe nauczanie podniosło poziom umysłowy proletarjatu, zmniejszyło odległości, które ongiś dzieliły ludzi wykształconych od klasy robotniczej i włościańskiej.

Wprowadzenie maszyny skupiło pracowników fizycznych i objawiło im ich solidarność. Stworzenie fabryk dało początek pewnego rodzaju stałym zebraniom publicznym, których liczebność wzrastała w miarę wzrostu budynków fabrycznych i liczebności mieszkańców miast. Powstała świadomość zbiorowa, która szukała wypowiedzenia się przez stowarzyszenia i związki zawodowe.

Z biegiem czasu organizacje te nietylko zgrupowały się w federacje narodowe, lecz rozszerzyły jeszcze dalej swe ramy. Dziś zwołują one kongresy międzynarodowe, dążąc mimo różnic ras i ustrojów do ujednostajnienia swej działalności poprzez wszystkie kraje.

W tym samym czasie, gdy ten potężny ruch rozprzestrzeniał się, współzawodnictwo ekonomiczne między poszczególnemi narodami wzrastało do rozmiarów wojny. Widnokrąg przemysłowca rozszerzał się, interesy jego to wchodziły w kolizję z interesami państwa, to szły po tej samej linji. Poczuł się więc zmuszonym do spojrzenia poza granice własnego kraju, a niebawem i poza morza.

Pracodawcy utworzyli kartele, robotnicy związki zawodowe, rolnicy stowarzyszenia, jedna tylko inteligencja była wciąż rozproszona i z dnia na dzień była biernym świadkiem zmniejszania się jej wpływów, obniżania się zarobków i wzrostu otaczającej ją pogardy zorganizowanych mas.

Kapitał ustępował przed groźbą strajków, praca rąk — przed groźbą lock-out'ów; pracodawcy i robotnicy pertraktowali jak równy z równym. Przewaga była to po jednej, to po drugiej stronie. Jedna tylko inteligencja nigdy nie była górą. Walka odbywała się na jej rachunek, a zgoda następowała poza jej plecami. Napróżno pocieszano się słowami Ibsena: „Najpotężniejszym człowiekiem jest człowiek samotny". Rzeczywistość coraz częściej zadawała kłam literaturze. Materja triumfowała nad duchem. Producenci coraz niedbalej traktowali tych, bez których zresztą nie mogli się obyć, ale którzy przez brak zdolności porozumienia się między sobą utracili ster społeczeństwa.

Nadeszła jednak chwila, kiedy ci niewolnicy osamotnienia zbuntowali się przeciw własnemu więzieniu. Było to nazajutrz po wielkiej wojnie, w chwili rozpętania najbrutalniejszych obyczajów. Inteligencja została wyłączona z paktu między pracodawcami a robotnikami, zawartego na podstawie pogodzenia wysokich płac z wielkiemi zyskami. Inżynier został zepchnięty przez majstra, dziennikarz — przez drukarza. Długie studja uniwersyteckie, wysiłki i koszty z niemi związane nie wchodziły w rachubę. Wykształcenie przestało już się opłacać.

Nędza wydobyła inteligencję z upierania się przy indywidualizmie i ukorzyła jej dumę. Pracownicy umysłowi zrozumieli, że nie są już panami pola, że obok nich, a często ponad nimi wyrosły nowe potęgi, których mocą było poczucie solidarności.

Zdecydowali się, a może z rezygnacją abdykowali z władztwa równie zużytego, jak i ubiór, w który odziewali swą zbolałą godność. Zażądali poprostu, aby nie zredukowano ich do roli niewolników, ci którzy byli, a przynajmniej czuli się panami. Zrzeszyli się nie przeciw pracodawcom, robotnikom i rolnikom, lecz aby na tym samym co tamci

poziomie domagać się miejsca dla czwartej grupy społecznej, czwartej konfederacji — Konfederacji Pracowników Umysłowych.

W ten sposób stanęli w obronie nietylko własnych interesów, ale i w obronie interesu powszechnego. Co poczęłoby Społeczeństwo, Naród, który nie potrafiłby zabezpieczyć swoich dziedzin duchowych? Wszelki postęp wówczas byłby niemożliwy, i wkrótce pracodawcy, robotnicy, rolnicy, stoczeni przez rutynę, sami padliby również ofiarą zamachu, skierowanego przeciwko tym, którzy, odnawiając stale metody pracy i myśli, zachowują młodość dla ludzkości.

Oto dziś, jak i inni pracownicy, jesteśmy zrzeszeni, w konfederacje narodowe i Międzynarodową. Dziś zadanie nasze nie jest tem, czem było wczoraj. Ale nie jest ono mniej piękne, gdyż przyszłość wezwie nas do spełnienia w toczonych na oślep walkach ekonomicznych szlachetniejszej może niż rola przywódców — roli arbitrów. Pokój społeczny spoczywa w naszych rękach!

IV Międzynarodowy Kongres Pracowników Umysłowych

w Paryżu 1927 r.

Uchwały

PRZYJĘTE PRZEZ MIĘDZYNARODOWY KONGRES

1) Kongres postanawia udzielić protektoratu powstałemu przy Austrjackiej Konfederacji Pracowników Umysłowych Międzynarodowemu Biuru Muzyków, którego siedziba byłaby w Wiedniu, z zastrzeżeniem, że Sekretarjat Międzynarodowego Biura Muzyków pozostanie w stałej łączności z Konfederacją, i że żadna działalność Międzynarodowego Biura Muzyków nie będzie podjętą bez uprzedniego jej porozumienia z Międzynarodową Konfederacją Pracowników Umysłowych.

2) Międzynarodowa Konfederacja Pracowników Umysłowych wyraża życzenie, aby Sekretarjat Generalny wywarł wpływ na organizacje Ligi Narodów w kierunku przygotowania projektu tekstu międzynarodowego, mającego służyć jako polecenie ze strony Ligi Narodów, a to w celu ustalenia przywileju pracowników umysłowych w razie upadłości firm do wynagrodzeń z racji praw autorskich i wyświadczonych usług.

3) Kongres wzywa Radę do zbadania sprawy utworzenia i wydawania Międzynarodowego Biuletynu i do jaknajrychlejszego opracowania warunków urzeczywistnienia tego projektu.

4) Kongres wzywa narodowe konfederacje pracowników umysłowych do przeprowadzenia w swoich krajach propagandy na rzecz udziału pracowników umysłowych w Międzynarodowem Biurze Pracy.

5) Kongres wzywa narodowe konfederacje do podawania do wiadomości swoich członków w ich biuletynach lub w perjodycznych odbitkach maszynowych, komunikatów C. I

UWAGA: W sprawozdaniu niniejszem i dalszych artykułach używać będziemy następujących skrótów: C. I. T. I. — Międzynarodowa Konfederacja Pracowników Umysłowych; P. K. P. U. w polskim tekście i C. T. I. P. we francuskim — Polska Konfederacja Pracowników Umysłowych; B. I. T. — Międzynarodowe Biuro Pracy; I. I. C. I. — Międzynarodowy Instytut Współpracy Intelektualnej.

T. I. i innych konfederacyj, przesyłanych za pośrednictwem Sekretarjatu Generalnego C. I. T. I.

6) Kongres zwraca się do Sekretarza Generalnego z poleceniem przeprowadzenia odpowiednich badań w celu przedstawienia w najbliższej przyszłości projektu kasy kompensacyjnej dla pracowników umysłowych i do wywarcia wpływu na Ligę Narodów, aby żądanie to stało się przedmiotem najbaczniejszego rozważania.

7) W sprawie przyszłej komisji doradczej do spraw pracowników umysłowych przy Międzynarodowym Biurze Pracy, Kongres wyraża życzenie:

a) żeby przedstawicielstwo Międzynarodowej Konfederacji Pracowników Umysłowych zostało powierzone dostatecznej ilości delegatów, tak, aby różne kategorje pracowników umysłowych mogły być reprezentowane w delegacji konfederacyjnej;

b) żeby inni delegaci międzynarodowych federacji zawodowych pracowników umysłowych byli powołani w skład komisji tylko wówczas, o ile ugrupowania te mają za cel główny obronę interesów zawodowych swoich członków;

c) żeby Rada Międzynarodowej Konfederacji Pracowników Umysłowych porozumiała się z zarządami międzynarodowych federacyj zawodowych w celu zgodnego ustalenia propozycji równomiernego przedstawicielstwa ogółu pracowników umysłowych.

8) Kongres wyraża życzenie, aby Rada zbadała zagadnienie współdziałania administracji państwowej i przedstawicieli zainteresowanych organizacyj zawodowych we wszystkich sprawach dotyczących warunków służby publicznej i interesów moralnych i materjalnych urzędników państwowych.

9) W sprawie racjonalizacji pracy, Kongres wyraża życzenie:

a) aby pracownicy umysłowi wzięli możliwie najwybitniejszy i czynny udział we wszelkich wielkich usiłowaniach reorganizacji ekonomicznej i społecznej pracy, znanych pod nazwą „racjonalizacji pracy",

b) aby Międzynarodowa Konfederacja Pracowników Umysłowych zażądała prawa do przedstawicielstwa w Komisji Ekonomicznej Ligi Narodów na tej samej podstawie, co i inne kategorje już zasiadające w Komisji.

10) Kongres poleca konfederacjom narodowym, aby przedstawiły swym parlamentom, władzom państwowym i opinji publicznej specjalne położenie pracowników umysłowych i ich słuszne, bezwarunkowo, żądania w sprawie niepogarszania ich obecnego położenia przez podwyższanie taryf celnych i innych ciężarów publicznych, co dokonywane jest zawsze na ich niekorzyść, i nakłada na Sekretarjat Generalny obowiązek przesłania tekstu niniejszej rezolucji tak Radzie Ekonomicznej Ligi Narodów, jak i Międzynarodowemu Biuru Pracy, oraz zainteresowanym organom i instytucjom.

11) Kongres powierza Radzie przygotowanie w możliwie najbliższym czasie, praktycznego programu organizacji wymiany intelektualnej; wzywa pozatem Sekretarza Generalnego do uzyskania od konfederacyj szybkiego powołania do życia odpowiednich organów, poświęconych wymianie intelektualnej między skonfederowanymi pracownikami.

12) Co się tyczy klauzuli konkurencyjnej, Kongres żąda: by wszelka umowa, zawarta między pracodawcą a pracownikiem, według brzmienia której pracownik zmuszony jest do ograniczenia swych czynności zawodowych po jej wygaśnięciu lub zerwaniu, była bezprawną i niedozwoloną, o ile pracownik w chwili zawarcia umowy jest nieletni, lub o ile jego wynagrodzenie nie przekracza 24.000 franków w chwili wygaśnięcia umowy.

Jeżeli wynagrodzenie to jest wyższe, umowa będzie w mocy:

a) Jeżeli ma na celu jedynie obronę słusznych interesów pracodawcy, mianowicie jeżeli pracownik jest w posiadaniu tajemnic fabrykacji i interesów, których ujawnienie przyniosłoby szkodę pracodawcy, i jeżeli nie jest tego rodzaju, by mogła w warunkach przeciwnych sprawiedliwości i ogólnym zasadom prawa zachwiać przyszłością pracownika;

b) jeżeli ograniczenia czynności pracow-

nika dotyczą tylko tych firm handlowych i przemysłowych, które obejmują identycznie ten sam zakres działalności, co i firma pracodawcy;

c) jeżeli te ograniczenia nie przekraczają okresu dwuletniego od daty wygaśnięcia lub zerwania umowy, i jeżeli pracownik pozostaje conajmniej 6 miesięcy na służbie u pracodawcy;

d) jeżeli przez czas trwania zakazu pracownik otrzymuje odszkodowanie w wysokości conajmniej równej połowie płac, wynagrodzeń, gratyfikacyj, świadczeń w gotówce lub w naturze, obliczonych na podstawie przeciętnej za ostatnie sześć miesięcy jego zatrudnienia.

Zastosowanie powyższych zarządzeń będzie należało do kompetencji *sądów ogólnych*, lub sądów pracy.

13) Kongres wyraża życzenie, by Sekretarjat Generalny w porozumieniu z referentem i po naradzeniu się z odpowiednimi rzeczoznawcami, ustalił projekt międzynarodowej konwencji w sprawie umów typowych, który zostanie rozpatrzony przez Radę i przedstawiony na następnym kongresie.

14) Kongres przyjmuje następujące określenie pracownika umysłowego:

„Pracownikiem umysłowym jest każdy, który utrzymuje się z pracy, w której wysiłek umysłowy z właściwemi mu cechami inicjatywy indywidualnej przeważa zazwyczaj nad wysiłkiem fizycznym".

15) Kongres wzywa Sekretarza Generalnego do sporządzenia zestawienia wydatków Sekretarjatu, do ustalenia ich podziału według klucza unji pocztowej, i do uzyskania opinji konfederacyj narodowych na następne posiedzenie Rady w sprawie podwyższenia składek członkowskich.

Sprawozdanie

z IV-go Międzynarodowego Kongresu Pracowników Umysłowych, odbytego w Paryżu w lokalu Międzynarodowego Instytutu Współpracy Umysłowej w dn. 26, 27, 28 września 1927 r. oraz z udziału w niem delegacji Polskiej Konfederacji Pracowników Umysłowych

Dn. 26 września przed otwarciem kongresu delegacja Polskiej Konfederacji Pracowników Umysłowych w składzie osób: prof. Henryka Rygiera i dr. Edwarda Woronieckiego, jako delegatów, oraz p. Czesława Chorzelskiego i Jana Kizlera, jako delegatów-obserwatorów, odbyła posiedzenie wstępne dla ukonstytuowania się i ustalenia metody i programu pracy. Przewodniczącym ex officio został p. Henryk Rygier, sekretarzem p. Jan Kizler, mówcą generalnym p. Edward Woroniecki. Ustalono, że wszelkie przemówienia wygłaszane być mogą tylko po uprzedniem uzgodnieniu ich treści w łonie delegacji, a wszelkie wnioski po ustaleniu ich redakcji winny być składane w formie piśmiennej. Następnie w ogólnym zarysie omówiono program kongresu, a szczegółowo program pierwszego posiedzenia. W przerwach między posiedzeniami kongresu delegacja polska odbywała stałe posiedzenia.

W rezultacie tej metody pracy wystąpienia polskiej delegacji odznaczały się przemyśleniem każdego punktu i całkowitą jednolitością, co przyczyniło się do wysunięcia naszej reprezentacji na jedno z czołowych miejsc w obradach.

Na kongres przybyli delegaci następujących konfederacyj: angielskiej, austrjackiej, bułgarskiej, francuskiej, holenderskiej, polskiej, czechosłowackiej oraz obserwatorzy Danji, Hiszpanji, Portugalji i Węgier. Usprawiedliwiły nieobecność listami lub depeszami konfederacje: finlandzka, rumuńska i jugosłowiańska. Depesze i życzenia nadesłały: Brazylja, Egipt i Kanada. Nadto w obradach kongresu uczestniczył p. Fernand Maurette, przedstawiciel Międzynarodowego Biura Pracy.

Obecny w Paryżu obserwator Niemiec na posiedzenia nie przychodził, lecz tylko telefonicznie informował się o przebiegu prac kongresu.

Przewodniczył obradom prezes rady C.I.T.I. p. Henri de Weindel (Francja).

Pierwsze posiedzenie kongresu dnia 26 września poświęcone zostało przemówieniom przewodniczącego kongresu oraz sprawozdaniem poszczególnych delegacyj, z których między innemi wynika, że angielska konfederacja ma w okrągłych cyfrach 350.000 członków, austrjacka — 300.000, czechosłowacka — 250.000 i francuska — 200.000. Polska konfederacja złożyła swe sprawozdanie na drugiem posiedzeniu kongresu z dn. 26 września. Dla ścisłości zaznaczamy, że sprawozdanie wywołało powszechne zainteresowanie (co stwierdzone zostało przez przewodniczącego kongresu) i szereg zapytań o bliższe szczegóły. Sprawozdanie P.K.P.U. zostało wygłoszone przez Dr. Woronieckiego, które zakończył w następujący sposób:

„P.K.P.U. znajduje się w doskonałych stosunkach

POSIEDZENIE KONGRESU — SEANCE DU CONGRÈS.

z rządem polskim. Wszystkie projekty ustaw, które mogą interesować pracowników umysłowych, są stale przesyłane do zaopinjowania P.K.P.U. przed ich przekazaniem radzie ministrów. Niektóre z projektów, mające większą wagę, omawiane są przy bezpośredniem zetknięciu się z przedstawicielami P.K.P.U.

Poczuwamy się do miłego obowiązku wyrazić tutaj, wobec IV Międzynarodowego Kongresu Pracowników Umysłowych Zorganizowanych, nasze zadowolenie i nasze głębokie uznanie dla rządu polskiego za jego politykę pełną sympatji i rzeczowego zrozumienia potrzeb i zadań ruchu zawodowego pracowników umysłowych naszego kraju".

Następnie sekretarz generalny C.I.T.I. p. Louis Gallié wygłosił wyczerpujące sprawozdanie z działalności C.I.T.I. za rok ubiegły, z naciskiem charakteryzując wysiłki C.I.T.I. w celu zdobycia dla przedstawicieli pracowników umysłowych należytej oficjalnej reprezentacji w Międzynarodowem Biurze Pracy.

W powyższej sprawie dłuższych i znakomicie ujętych wyjaśnień udzielił p. Maurette, przedstawiciel B.I.T. Komisja opinjodawcza do spraw pracowników umysłowych przy B.I.T. została uchwalona i do jej zorganizowania delegowanych zostało trzech przedstawicieli międzynarodowej organizacji pracy (jeden przedstawiciel rządów, jeden przedsiębiorców i jeden pracowników fizycznych) oraz dwóch członków Komisji Współpracy Intelektualnej przy Lidze Narodów. Tych pięciu ma przedstawić radzie administracyjnej pewną ilość kandydatów na członków komisji z pośród przedstawicieli pracowników umysłowych. Zadaniem komisji ma być projektowanie konwencyj, dotyczących pracowników umysłowych.

Dnia 27 września odbyły się dwa posiedzenia kongresu. W dyskusji, w której podkreślono wielkie zasługi sekretarjatu generalnego C.I.T.I., a zwłaszcza p. Louis Gallié, delegat angielski p. Boys zaznacza, że należy przyjąć jako zasadę, iż pracownikami umysłowymi są wszyscy, którzy zarabiają na życie pracą umysłową, niezależnie od tego, czy są pracownikami najemnymi, czy należą do zawodów wyzwolonych, i w związku z tem domaga się liczniejszej reprezentacji C.I.T.I. w komisji opinjodawczej B.I.T. w celu uzyskania w niej przedstawicielstwa różnych kategoryj pracowników umysłowych.

Następnie na wniosek delegacji polskiej i angielskiej kongres powziął uchwałę Nr. 7 (patrz str. 11).

Na zapytania, p. Galié wyjaśnia, że C.I.T.I. jest

w ścisłym kontakcie z międzynarodowemi federacjami nauczycieli szkół średnich, urzędników państwowych i studentów.

Następnie kongres potwierdza uchwałę rady naczelnej C.I.T.I., która przyznała była pod pewnemi warunkami swój patronat Międzynarodowemu Biuru Muzyków, mającemu siedzibę w Wiedniu.

W sprawie przyznania prawa pierwszeństwa dla pracowników umysłowych do wynagrodzeń z racji praw autorskich i wyświadczonych usług w razie upadłości firmy postanowiono wystosować apel do Ligi Narodów o przygotowanie odnośnego projektu tekstu międzynarodowego.

Przy punkcie sprawozdania sekretarza generalnego C.I.T.I. w sprawie jego udziału w organizacji kongresu kinematograficznego delegacja polska wyraziła dwa postulaty, które zostały przyjęte do wiadomości, a mianowicie: 1) aby dążyć do uzupełnienia stałej międzynarodowej komisji kinematograficznej przez przedstawicieli pominiętych w niej dotychczas państw i 2) aby zwrócić uwagę na pogwałcenie w kilku krajach uroczystego zobowiązania kongresu kinematograficznego o unikaniu budzenia za pomocą filmu nienawiści narodowych i przestrzegania w nich ścisłości historycznej.

Delegacja polska, wskazując na konieczność utrzymywania ścisłego kontaktu między C.I.T.I. i poszczególnemi konfederacjami narodowemi, oraz na potrzebę wzajemnego informowania się narodowych konfederacyj o ich działalności, proponuje powołanie do życia biuletynu C.I.T.I. Do czasu rozwiązania trudności językowych i budżetowych takiego wydawnictwa, P. K. P. U. zaofiarowuje C.I.T.I. i poszczególnym konfederacjom swój biuletyn, który pod nazwą „Nowe Tory" wychodzić będzie perjodycznie jako miesięcznik i drukowany będzie w kilku językach. P.K.P.U. stawia do dyspozycji C.I.T.I. i konfederacyj narodowych bezpłatnie 2.000 egzemplarzy „Nowych Torów".

Po ożywionej na ten temat dyskusji rada C.I.T.I otrzymuje mandat przestudjowania kwestji wydawania biuletynu C.I.T.I. Do czasu rozwiązania tej sprawy uchwalono podawać ważniejsze uchwały C.I.T.I. oraz sprawozdania poszczególnych konfederacyj w biuletynach tych konfederacyj, które mają lub będą miały własne biuletyny. Materjały wszelkie do biuletynów przesyłane będą za pośrednictwem sekretarjatu C.I.T.I. — Uchwalono skorzystać z oddanego do dyspozycji specjalnego działu w „Nowych Torach" i przyjęto z podziękowaniem do wiadomości propozycję polską bezpłatnego rozsyłania „Nowych Torów" sekretarjatowi generalnemu C.I.T.I. i poszczególnym konfederacjom.

Następnie wysłuchano referatu delegata czechosłowackiego p. Siblika w sprawie wymiany intelektualnej, opartego w dużym stopniu na referacie d-ra Woronieckiego, wygłoszonym na zeszłorocznym kongresie w Wiedniu.

Na podstawie referatu, oraz na wniosek delegacji polskiej, kongres przyjął następującą uchwałę:

Kongres udziela mandatu radzie C.I.T.I przygotowania w możliwie najkrótszym czasie praktycznego programu organizacji wymiany intelektualnej, oraz poleca między innemi sekretarzowi generalnemu osiągnięcie w poszczególnych konfederacjach narodowych natychmiastowego utworzenia organów dla spraw wymiany intelektualnej między skonfederowanymi w C.I.T.I.

W łączności z powyższemi zagadnieniami znajduje się referat p. Vasseura (Francja) w sprawie utworzenia przy pomocy Ligi Narodów kasy kompensacyjnej. Po dyskusji polecono sekretarjatowi generalnemu opracowanie projektu statutu kasy i przekazanie go radzie C.I.T.I.

Dn. 28 września odbyły się również dwa posiedzenia kongresu.

Delegat angielski p. Boys wygłosił niezmiernie ciekawy referat o nowem prawie, uchwalonem przez parlament angielski, utrudniającem urzędnikom państwowym walkę o poprawę uposażeń i warunków pracy i wzbraniającem im należenie do wszelkich związków narodowych, obejmujących inne kategorje pracowników umysłowych, oraz do wszelkich związków międzynarodowych, przyczem zaznaczył z całą siłą, że angielscy urzędnicy państwowi nie złożą broni aż do zupełnego zwycięstwa.

Referat wywołał przygnębiające wrażenie.

Delegat czechosłowacki dr. Veitz proponuje przeprowadzenie ankiety śród konfederacyj narodowych w sprawie urzędników państwowych różnych krajów. Przyjęto zalecenie dla rady C.I.T.I. zbadania tej sprawy w porozumieniu z Międzynarodową Federacją Urzędników Państwowych.

Następnie p. Roger Conte (Francja) wygłasza wyczerpujący referat w sprawie roli pracowników umysłowych w racjonalizacji pracy, uzupełniony przez doskonały koreferat delegata czechosłowackiego p. Pawła Kollera. Uchwalono wszcząć odpowiednią akcję w celu uzyskania dla C.I.T.I. oficjalnego udziału w inicjatywie w tym kierunku, powziętej przez Ligę Narodów.

W następstwie referatu p. Roger Conte'a, tyczącego się wpływu polityki celnej na warunki pracy pracowników umysłowych, kongres powziął uchwałę Nr. 10 (patrz str. 11).

Pp. Dubois (Francja) i Jac Bakker (Holandja) wygłosili wyczerpujące referaty na temat klauzul restrykcyjnych, ograniczających konkurencję i swobodę samodzielnego wykonywania swego zawodu przez pracowników umysłowych po opuszczeniu przez nich posad. Przyjęto szereg uchwał, domagających się sprecyzowania i warunków ograniczeń w tej mierze. Polska ograniczeń tych dotychczas prawie że nie zna.

Prezes rady C.I.T.I. de Weindel referuje sprawę umów zbiorowych i typowych i na zakończenie prosi o dostarczenie materjałów z różnych krajów. Dano sekretarzowi generalnemu łącznie z referentem mandat ułożenia projektu konwencji między-

narodowej w zakresie omawianego zagadnienia dla przedłożenia go kongresowi 1928 r.

Następnie p. Gallié zdaje sprawę z obecnej sytuacji praw autorskich we wszystkich jej postaciach.

W sprawie określenia pracownika umysłowego zgłoszone zostały przed kongresem do sekretarjatu generalnego cztery wnioski: angielski, czechosłowacki, polski i francuski. Przez skombinowanie tych formuł przyjęto definicję pracownika umysłowego (uchwała Nr. 14 str. 12).

Z przeprowadzonych wyborów na sekretarza generalnego jednomyślnie powołany został ponownie p. Louis Gallié i na zastępców większością głosów p. Vasseur (Francja) i p. Siblik (Czechosłowacja).

Przed zakończeniem obrad, wobec powzięcia uchwały, iż kongres 1928 r. odbędzie się w Warszawie, przewodniczący delegacji polskiej p. Henryk Rygier wygłosił następujące przemówienie:

„Panie Prezesie i drodzy koledzy! W imieniu delegacji polskiej wyrażam naszą radość zobaczenia Panów w przyszłym roku w Warszawie. Mamy nadzieję, że przybędziecie jaknajliczniej. Bądźcie pewni, że zrobimy wszystko, aby Wasz pobyt u nas był jak najmilszy.

Do zobaczenia w Warszawie!"

Przemówienie to przyjęte zostało hucznemi oklaskami.

Przemówienie de Weindel'a, dające resumé kongresu, zamknęło obrady.

W czasie kongresu odbyły się. przyjęcie w Paryskiej Radzie Miejskiej Paryża oraz bankiet, wydany przez Francuską Konfederację. Zapowiedziane przyjęcia u p. Prezydenta Rzeczypospolitej i u p Ministra Oświecenia nie odbyły się z powodu ich wyjazdu z Paryża w sprawach urzędowych.

W dalszym ciągu, jako uzupełnienie sprawozdania z IV Międzynarodowego Kongresu Pr. Um., w następnym numerze „Nowych Torów" pomieszczona będzie mowa, wypowiedziana na bankiecie, jakim Francuska Konfederacja przyjmowała uczestników Kongresu. Świetna ta mowa, którą długo ze wzruszeniem oklaskiwali delegaci, wypowiedziana została przez przewodniczącego Kongresu i prezesa C. I. T. I., naczelnego redaktora Excelsior'a paryskiego, p. Henri de Weindel'a.

Le IV Congrès International de la C. I. T. I.

N. B.: Dans le compte-rendu présent et dans les articles suivants, nous emploierons les abréviations suivantes: C. I. T. I. — Confédération Internationale des Travailleurs intellectuels, C. T. I. P. — Confédération des Travailleurs Intellectuels polonaise, B. I. T. — Bureau International du Travail, I. I. C. I. — Institut International de Coopération Internationale.

Résolutions

adoptées par le Congrès International de la C. I. T. I. Paris les 26, 27 et 28 septembre 1927

1) „Le Congrès décide d'accorder le patronage de la Confédération Internationale à la formation, près de la C.T.I. autrichienne d'un Bureau International des Musiciens dont le siège serait à Vienne, sous réserve que le Secrétariat du Bureau International des Musiciens demeure en liaison permanente avec la Confédération et qu'aucune action ne soit entreprise par le Bureau du Comité des Musiciens sans qu'un accord préalable ne soit pris".

2) „La C.I.T.I. émet le voeu que le Secrétariat général insiste auprès des organisations de la S.D.N. pour que soit préparé un projet de texte international servant à une recommandation de la S.D.N. pour établir un privilège des travailleurs intellectuels en matière de faillite, pour leurs honoraires et droits d'auteur, comme celui des appointements".

3) „Le Congrès invite le Conseil à envisager la création et l'impression d'un Bulletin international et à en étudier d'urgence les modalités".

4) „Le Congrès invite les C.T.I. à faire de la propagande dans leur pays en faveur de l'adhésion des travailleurs intellectuels au B.I.T."

5) „Le Congrès invite les C.T.I. à porter à la connaissance de leurs adhérents, dans leur Bulletin national ou dans des notices dactylographiées pé-

riodiques les communications du Conseil ou des autres C.T.I. que le Secrétariat général transmettra à chaque Fédération".

6) „Le Congrès demande au Secrétaire Général de procéder à toute étude nécessaire pour que puisse être soumis dans le plus bref délai possible un projet de caisse de compensation des travailleurs intellectuels et insiste auprès de la S.D.N. pour que cette demande fasse l'objet de toute son attention".

7) „En ce qui concerne la future Commission consultative du B.I.T., le Congrès émet le voeu:

a) que la représentation de la C.I.T.I. soit assurée par plusieurs délégués, de façon à ce que les différentes catégories de travailleurs intellectuels puissent être représentées au sein de la délégation de la Confédération.

b) que d'autres délégués de Fédérations internationales spécialisées de travailleurs intellectuels ne soient appelés à cette Commision que si ces groupements ont pour but principal la défense professionnelle de leurs adhérents.

c) que le Conseil de la C.I.T.I. s'entende avec les Comités des Fédérations spécialisées pour établir, en accord avec elles, une proposition de représentation équilibrée de l'ensemble des travailleurs intellectuels".

8) „Le Congrès exprime le voeu que le Conseil examine le problème de la coopération de l'administration et des représentants des organisations intéressées dans toutes les questions relatives aux conditions des services publics, et aux intérêts moraux et économiques des fonctionnaires".

9) „En ce qui concerne la rationalisation du travail, le Congrès demande:

a) qu'une part aussi large que possible soit accordée aux travailleurs intellectuels, et par eux effectivement prise, dans les différents grands efforts de réorganisation du travail économique et social, connus sous le nom de „rationalisation".

b) que la C.I.T.I. demande sa représentation dans la Commission économique de la S.D.N. sur le même terrain que celui des autres activités".

10) „Le Congrès donne mandat à ses groupes nationaux:

D'exposer, tant près des Parlements et des Pouvoirs publics de leurs pays respectifs que de l'opinion, la situation particulière des travailleurs intellectuels, la légitimité et la nécessité de leur volonté de ne pas voir empirer leur présente condition du fait de l'augmentation, toujours opérée à leur détriment, des tarifs douaniers comme des autres charges publiques;

et charge le Secrétariat général de transmettre le texte de la présente résolution tant au Conseil économique de la S.D.N. qu'au B.I.T.I., et aux institutions et organes intéressés".

11) „Le Congrès donne mandat au Conseil de préparer, dans le plus bref délai possible, un programme pratique d'organisation des échanges intellectuels; il invite en outre le Secrétaire Général à obtenir des C.T.I. nationales qu'elles créent rapidement des organismes chargés des échanges intellectuels entre cétéistes".

12) „En ce qui concerne la clause de non-concurrence, le Congrès demande:

Que toute convention entre patron et employé aux termes de laquelle ce dernier est contraint de limiter son activité professionnelle à l'expiration ou à la résiliation de son contrat de travail (clause de non-concurrence) soit illégale et prohibée lorsque l'employé, au moment de la convention, est mineur, ou lorsque son traitement ne dépasse pas 24.000 frs à l'expiration de son engagement.

En cas de traitement plus élevé, une telle convention n'aura d'effet que:

a) Si elle n'a pour objet que de protéger les légitimes intérêts de l'employeur, notamment si son employé est en possession de secrets de fabrication ou d'affaires dont la divulgation pourrait lui porter préjudice, et si elle n'est pas de nature à compromettre, dans des conditions contraires à l'équité et aux principes généraux du droit, l'avenir de l'employé;

b) Si la limitation apportée à l'activité de l'employé ne vise que les maisons de commerce et d'industrie exerçant identiquement la même exploitation que celle de l'employeur;

c) Si elle ne dépasse pas une période de deux années à dater de l'expiration ou de la résiliation du contrat, et si l'employé est pour six mois au moins au service de l'employeur;

d) Si, pendant la durée de l'interdiction l'employé reçoit une indemnité au moins égale à la moitié des salaires, appointements, gratifications, indemnités en espèce ou en nature.

L'application des dispositions ci-dessus sera de la compétence des magistrats de carrière ou des tribunaux pariétaires".

13) Le Congrès émet le voeu que le Secrétariat général, d'accord avec le Rapporteur, et après consultation de tous experts qualifiés, établisse un projet de convention internationale de contrats-types qui sera étudié par le Conseil et soumis au prochain Congrès".

14) „Le Congrès adopte cette définition du travailleur intellectuel:

> „Un travailleur intellectuel est celui qui tire ses moyens d'existence d'un travail dans lequel l'effort de l'esprit, avec ce qu'il comporte d'initiative et de personnalité, prédomine habituellement sur l'effort physique".

15) „Le Congrès invite le Secrétaire Général à établir un devis des dépenses du Secrétariat, à en étudier le partage sur le barême de l'Union postale et à provoquer l'avis des C.T.I. pour le plus prochain Conseil, relativement à l'augmentation des cotisations.

Compte-rendu

DU IV CONGRÈS INTERNATIONAL DES TRAVAILLEURS INTELLECTUELS, QUI EUT LIEU À PARIS, AU SIÈGE DE L'INSTITUT INTERNATIONAL DE COOPÉRATION INTELLECTUELLE, LES 26, 27 ET 28 SEPTEMBRE 1927 ET DU RÔLE QU'Y JOUA LA DÉLÉGATION DE LA C. T. I. POLONAISE.

Le 26 septembre, avant l'inauguration du congrès, la délégation polonaise tint une séance d'organisation, en vue de fixer les méthodes et le programme du travail. Mr. Henri Rygier fut élu président ex officio, Mr. Jean Kizler — secrétaire et Mr. Edouard Woroniecki — rapporteur général.

Le travail consciencieux et l'entente complète, dont notre délégation fit preuve, lui valurent une des premières places dans les délibérations.

Au Congrès, prirent part les délégations des confédérations anglaise, autrichienne, bulgare, française, hollandaise, polonaise, tchécoslovaque et les observateurs du Danemark, de l'Espagne, du Portugal et de la Hongrie. Les délégations des confédérations finlandaise, roumaine et yougoslave motivèrent leur absence soit par lettre, soit télégrafiquement. — Le congrès reçut des telégrammes et des voeux du Brésil, de l'Egypte et du Canada. En outre, Mr. Fernand Maurette, représentant du Bureau International du Travail, prit part aux deliberations du congrès.

(Dans le présent compte-rendu, nous emploierons, les abréviations: C.I.T.I. — Confédération Internationale des Travailleurs Intellectuels, C.T.I.P.— Confédération polonaise des Travailleurs Intellectuels, B.I.T. — Bureau International du Travail).

Le délégué observateur d'Allemagne, présent à Paris, ne prenait point part aux séances du congrès, mais s'informait seulement par teléphone du cours des travaux du Congrès.

Les délibérations étaient presidées par Mr. Henri de Weindel (France), président de la C.I.T.I.

La première séance du congrès, le 26 septembre, fut remplie par les discours du président du congrès et par les comptes-rendus des délégations particulières, qui présentèrent les données suivantes concernant le nombre des membres des confédérations, en chiffres ronds: Angleterre — 350.000 membres, Autriche—300.000, Tchécoslovaquie—250.000, et France — 200.000 membres. La Confédération polonaise présenta son rapport à la deuxième séance du Congrès, le 26 septembre. — Ce compte-rendu éveilla beaucoup d'intérêt, ce qui fut constaté par le président du congrès. Il en fut donné lecture par Mr. Woroniecki, qui exprima sa profonde gratitude pour le Gouvernement polonais pour sa politique imprégnée de sympathie et de la pleine compréhension des besoins et des buts du mouvement professionnel des travailleurs intelectuels de notre pays.

Puis le secrétaire général de la C.I.T.I. Mr. Louis Gallié, présenta un compte-rendu détaillé de l'activité de la C.I.T.I. au cours de l'année passée (voir page 19).

Mr. Maurette, représentant du B.I.T. donna de très bonnes explications détaillées, concernant le B.I.T. On décida de créer une Commission Consultative en vue d' étudier les questions concernant les travailleurs intellectuels, auprès du B.I.T., et on chargea 3 représentants de l'Organisation Internationale du Travail (un représentant des gouvernements, un — des patrons et un — des travailleurs physiques), et 2 membres de la Commission de Coopération Intellectuelle auprès de la Societé des Nations, de l'organiser. — Ces 5 personnes devront présenter un certain nombre de candidats choisis d'entre les représentants des travailleurs intellectuels, pour être membres de la commission.

Le 27 septembre, le congrès tint deux séances. Au cours de la discussion, on souligna les grands mérites du secrétariat général de la C.I.T.I. et en particulier, ceux de Mr. Louis Gallié. Le délégué anglais, Mr. Boys, réclame une représentation plus nombreuse de la C.I.T.I. au sein de la Commission Consultative du B.I.T. afin que les différentes catégories de travailleurs intellectuels puissent y être représentées. A ce sujet, sur la proposition de la délégation polonaise et anglaise, le congrès prit les résolutions que nous citons à la page 16, Nr. 7. Pour compléter ces résolutions, Mr. Gallié expliqua que la C.I.T.I. est en contact étroit avec les fédérations internationales des professeurs de l'enseignement secondaire, des fonctionnaires d'Etat et des étudiants.

Ensuite, le Congrès approuva les résolutions du Conseil de la C.I.T.I. qui avait accordé sous différentes conditions son patronage au Bureau International des Musiciens, siégeant à Vienne.

En ce qui concerne la question des privilèges de certaines catégories de travailleurs intellectuels en cas de faillite, on décida d'adresser un appel, aux organes nationaux et internationaux pour accélérer sa réalisation par la voie légale.

La délégation polonaise exprima deux postulats qui furent pris en considération et qui concernaient l'un des points du compte-rendu du secrétaire général de la C.I.T.I., traitant de la part prise dans l'organisation du Congrès du Cinéma: 1) tendre à compléter la Commission Internationale permanente du Cinéma, par les représentants des pays qui ont été omis; 2) attirer l'attention sur le fait que certains pays ont manqué à l'engagement so-

lennel du congrès de Cinéma, d'éviter d'éveiller par les films les haines nationales et d'observer l'exactitude historique.

La délégation polonaise, en soulignant la nécessité d'entretenir un contact étroit entre la C. I. T. I. et les confédérations nationales particulières, et la nécessité de s'informer mutuellement de l'activité des confédérations nationales, propose de créer un bulletin de la C.I.T.I. Jusqu'à l'aplanissement des difficultés budgétaires et de celles que présente la diversité des langues pour une publication de ce genre, la C.I.T.I. polonaise met à la disposition de la C.I.T.I., et des confédérations particulières, son bulletin qui, sous le titre de „Voies Nouvelles" paraitra mensuellement, à partir du mois de décembre 1927 et sera rédigé en plusieurs langues. La C.T.I.P. met à la disposition de la C.I.T.I. et des confédérations nationales, 2.000 exemplaires des „Voies Nouvelles" à titre gratuit. Après une discussion très animée, le Conseil de la C.I.T.I., reçut le mandat d'étudier la question de la publication du bulletin de la C.I.T.I. Jusqu'à décision en cette matière, on résolut de communiquer les plus importantes résolutions, de la C.I.T.I. et les comptes-rendus des confédérations particulières dans les bulletins des confédérations qui en ont, ou qui en auront. Les matériaux seront transmis par l'intermédiaire du secrétariat général de la C.I.T.I. En outre on résolut de profiter de la chronique offerte dans les „Voies Nouvelles" et on accepta, avec reconnaissance, la proposition de la Pologne d'adresser les „Voies Nouvelles" à titre gratuit au secrétariat général de la C.I.T.I. et aux confédérations particulières. Ensuite, le délégué tchécoslovaque, Mr. Siblik, donna connaissance d'un rapport concernant l'échange intellectuel; il se basait en grande partie sur le rapport que Mr. Woroniecki fit à Vienne, lors du congrès précèdent.

Prenant ce rapport en considération, et sur la proposition de la délégation polonaise, présentée par Mr. Woroniecki, le congrès *prit la résolution Nr. 11* (voir page 16).

Ensuite il faut citer le rapport de Mr. Vasseur (France), concernant l'organisation, avec l'aide de la Societé des Nations, d'une Caisse de compensation. Après discussion, on recommanda au secrétariat général d'élaborer un projet de statut de la Caisse et de le transmettre à la C.I.T.I.

Le 28 septembre également, deux séances du Congrès furent tenues.

Le délégué anglais Mr. Boys présenta un rapport d'un grand intérêt sur la nouvelle loi, votée par le parlement anglais, interdisant aux fonctionnaires d'état d'être membres de n'importe quelle association nationale ou internationale, comprenant d'autres catégories de travailleurs intellectuels. Il souligna avec force, que les foncionnaires anglais lutteront jusqu'à la victoire complète. Ce rapport produisit une impression pénible. Le délégué tchécoslovaque, le Dr. Veitz, propose d'ouvrir une enquête parmi les confédérations nationales, concernant les fontionnaires d'état de tous les pays. On chargea le conseil de la C.I.T.I. d'étudier cette question, d'accord avec la Fédération Internationale des Fonctionnaires d'Etat.

Ensuite, Mr. Roger Conte (France) fit un rapport détaillé, sur la question du rôle des travailleurs intellectuels dans la rationalisation du travail, completé par l'excellent rapport du délégué tchécoslovaque Mr. Paul Koller. On résolut de prendre les mesures nécessaires, afin d'obtenir pour la C.I.T.I. une part officielle, dans l'initiative prise par la Société des Nations en cette matière.

Pour faire suite au rapport de Mr. Roger Conte, sur l'influence de la politique douanière sur les conditions de travail des travailleurs intellectuels, le Congrès vota la résolution Nr. 10.

Mrs. Dubois (France) et Jac Bakker (Hollande) lurent des rapports détaillés, traitant des clauses restrictives limitant la concurrence et la liberté des travailleurs intellectuels qui ont quitté leur emploi d'exercer indépendemment leur profession. On prit une série de résolutions demandant plus de liberté en cette matière pour les travailleurs intellectuels, à accorder par la législation de certains pays. La Pologne, dans ce cas, ne connait aucune restriction.

Le président du conseil de la C.I.T.I. Mr. de Weindel soulève les questions des contrats collectifs et des contrats-types, et pour finir demande aux différents pays de lui fournir des documentations. Le congrès donne mandat au secrétaire général et au rapporteur d'élaborer un projet de convention internationale, dans le domaine des problèmes traités. Ensuite Mr. Gallié rend compte de l'état actuel des droits d'auteur sous toutes leurs formes.

Avant le congrès, le secrétariat général reçut 4 motions concernant la définition du travailleur intellectuel: anglaise, tchécoslovaque, polonaise et française. Ces 4 formules combinées ont donné la définition que nous citons dans les résolutions du congrès (voir page 16, Nr. 14).

Mr. Louis Gallie fut reélu secrétaire général à l'unanimité; Mrs. Vasseur (France) et Skiblik (Tchécoslovaquie) furent élus suppléants du secrétaire, à la majorité des voix.

Avant de clore les délibérations, comme il avait été décidé que le Congrès de 1928 aurait lieu à Varsovie, le président de la délégation polonaise Mr. Henri Rygier prononça l'allocution suivante.

„Mr. le Président et chers Camarades.

Au nom de la délégation polonaise, je me permets de vous exprimer notre joie de vous voir l'année prochaine à Varsovie. Nous espérons que vous viendrez en grand nombre. Soyez surs que nous ferons tous nos efforts pour que votre séjour vous soit le plus agréable.

Au revoir, à Varsovie".

Ces quelques mots furent accueillis par des acclamations frénétiques.

Le congrès fut clos par le discours de Mr. de Weindel, qui résumait les travaux du congrès.

Au cours du congrès ,le Conseil Municipal de Paris organisa une réception, et la C. I. T. I. un banquet. Le Président de la République et Mr. le Ministre de l'Instruction, qui avaient du s'absenter de Paris, pour raisons de service, n'ont pas pu organiser les réceptions qui avaient été annoncées.

Dans la suite pour compléter le compte-rendu du IV Congrès International des travailleurs intellectuels, nous publierons dans le numéro suivant des „Voies Nouvelles“ le discours prononcé au banquet qu'organisa la C. T. I. française pour les membres du Congrès. Cet excellent discours applaudi longtemps avec emotion par les délégués, a été prononcé par le président du Congrès et de la C. I. T. I., rédacteur en chef de l'„Excelsior“ M. Henri de Weindel.

C. I. T. I.

(Communiqué officiel — komunikat oficjalny)

RAPPORT

du Secrétaire Général de la Confédération Internationale des Travailleurs Intellectuels

Messieurs,

Depuis l'an dernier, depuis le Congrès de Vienne. ou nos amis autrichiens nous avaient reçus avec tant de cordialité, mélangée à tant de splendeurs, après ce Congrès, votre Conseil a eu des séances magnifiques. Je peux dire que votre Conseil a eu des séances magnifiques, par leur intérêt, leur régularité et leur importance historique. La vie internationale des travailleurs intellectuels a été orientée et en plein accord avec le secrétaire général, votre Conseil a déterminé des directives qui engagent l'avenir de tout votre mouvement.

La première question qui a été posée à votre Conseil était celle de l'organisation des musiciens à Vienne. Nos camarades autrichiens, en nous faisant leurs adieux, nous avaient demandé le patronage de la Confédération Internationale pour ce qu'ils appelaient: un bureau des musiciens, qu'ils avaient l'intention de former à Vienne avec l'aide de leur Gouvernement, et des discussions à huis clos commencèrent. Dans le procès-verbal du Conseil que je vous ai transmis, nous avons abouti à une motion que vous aurez à ratifier et qui implique l'idée de fédérations spécialisées au sein de la Condéfération et sous son autorité.

Les membres du Conseil votèrent ce qui suit:

„Le Conseil décide d'accorder le patronage de la „Confédération Internationale à la formation de la „C. T. I. Autrichienne d'un bureau international „de musiciens dont le siège serait à Vienne (Au„triche), sous réserve que la secrétariat du bureau „international des musiciens demeure en liaison „permanente avec la Confédération, et qu'aucune „action ne soit entreprise par le bureau du Comité „des Musiciens sans qu'un accord préalable ne „soit pris“.

La Confédération autrichienne a publié sur cette organisation, un petit imprimé dont des exemplaires sont mis à votre disposition.

La deuxième question dont votre Conseil s'est occupé, est celle du privilège des travailleurs intellectuels en matière de faillite, pour leurs honoraires, droits d'auteur ou appointements.

Je m'explique et je rappelle très rapidement la question: lorsqu'un commerçant tombe en faillite, on réalise son fonds de commerce, on vend son mobilier et ses chaussettes, et cela produit une certaine somme. Sur cette somme, on prélève le montant des privilèges avant tous autres. Parmi paiement de ces privilèges, sont les salaires des ouvriers et employés, ce qui est juste, mais non les honoraires des travailleurs intellectuels. En France il s'est produit à la faillite d'un éditeur que le personnel fut payé, mais les droits d'auteur n'ont pas été payés. Les livres qui étaient chez l'éditeur furent vendus par le syndic de faillite à un libraire qui les acheta à bas prix et les revendit cher, sans que l'auteur qui avait produit le travail, soit payé.

Nous avions donc fait un projet à cette époque, il n'était aucunement question encore de travail avec le B. I. T. puisque nous sonnions à la porte désespérément sans savoir si on nous l'ouvrirait. Nous avons transmis ce projet à l'Institut International de Coopération Intellectuelle. Son service juridique a envoyé un questionnaire mais depuis lors, la question n'a guère avancé. Je demanderai donc au

Congrès de bien vouloir exprimer un voeu demandant que les organismes internationaux préparent un projet de texte international pouvant servir à une recommandation de la Société des Nations pour établir un privilège des travailleurs intellectuels en matière de faillite, pour leurs honoraires, droits d'auteur ou appointements. Je dirai tout à l'heure pourquoi je demande cette formule.

„La C. I. T. I. émet le voeu que le Secrétariat „Général insiste auprès des organisations interna-„tionales pour que soit préparé un projet de texte „international servant à une recommandation de „la S. D. N. pour établir un privilège des travail-„leurs intellectuels en matière de faillite, pour leurs „honoraires et droits d'auteur comme celui des appointements".

On peut dire que dans 75% des pays, il y a un privilège pour les salariés, il varie seulement d'importance et d'étendue. Nulle part il n'y a de privilège pour les droits d'auteur, le problème est vraiment universel.

Pour les architectes, les ingénieurs-conseils, le même problème se pose: l'ingénieur qui travaille au mois a un privilège; mais l'ingénieur qui travaille aux pièces n'a pas de privilège, il faut un texte très général.

Messieurs, votre Conseil s'est occupé d'une série de questions dont je n'entretiendrai pas le Congrès. Je me permets cependant de vous rappeler que nos amis polonais désiraient voir soulever une question: celle de la liaison entre le secrétariat général et les secrétariats de confédérations nationales

Votre Conseil avait décidé de faire un compte-rendu analytique des travaux de chacune de ses séances, et que ce compte-rendu analytique serait adressé par le secrétariat international à chaque groupement national. Ce travail a été fait, et si un groupement désire une modification, je serais très heureux que dès aujourd'hui nous examinions cette question.

La question est assez complexe. Je ne crois pas que le communiqué tel qu'il est fait, c'est-à-dire un compte-rendu qui contient tout ce qui se passe au Conseil, puisse être l'objet d'une publicité absolue. Il y a dans les travaux d'une petite réunion, des choses qui ne sont pas confidentielles, nous travaillons au grand jour, mais qui n'offrent pas d'intérêt au public. Cependant le secrétaire général les résume de manière à ce que les Comités nationaux puissent avoir une sorte de photographie de ce qui a été fait au Conseil.

Maintenant l'autre question est celle de savoir le choc en retour que produisent ces procès-verbaux. Le choc en retour est d'une faiblesse extrême. La plupart du temps, les Comités nationaux réagissent très peu quand ils reçoivent le procès-verbal. Je voudrais qu'ils aient des réactions violentes. Je voudrais bien qu'on lise toutes les pages et qu'on suive chacune des directives, chacun des voeux adoptés par le Conseil. Il y a des comités nationaux qui ne lisent que la première page. Maintenant je mets en première page ce que je veux qu'on lise.

C'est la seule liaison qui puisse s'établir entre les trois organismes qui font notre vie syndicale, les Comités nationaux, le Conseil International et la Secrétariat Général.

Maintenant en ce qui concerne les bulletins, j'ai insisté auprès du secrétaire général français, — parce que j'ai pu le toucher au sens propre du mot — pour que le bulletin du Conseil International figure dans le bulletin national.

Ce que je désirerais très vivement, c'est que les communiqués ou plus exactement les comptes-rendus soient nationalement publiés dans le bulletin national et peut-être une partie des lettres du secrétariat général. Il faut que nous sachions aider les troupes syndicales qui sont derrière nous. Vous êtes des dirigeants, ne travaillez pas dans l'obscurité.

Maintenant, Messieurs, votre Conseil s'est occupé d'un certain nombre de questions qui sont précisément les questions que nous allons examiner dans l'ordre du jour. Je n'en parlerai pas, puisque l'ordre du jour va appeler la question des „contrats collectifs", la question des „caisses de compensation", la question des „fonctionnaires", celles des „clauses restrictives", celles des „échanges intellectuels", „rationalisation du travail", „question douanière", „définition du travailleur intellectuel", „voeux relatifs à la propriété intellectuelle", — toutes ces questions-là ont été soumises au Conseil, et vous allez avoir des rapports. Vous avez la très grosse question, celle de la „propriété intellectuelle sous ses trois formes", sur laquelle vous n'aurez pas de rapport. Je vais vous parler directement du Congrès du Cinéma.

La Société des Nations avait émis un voeu recammandant l'organisation d'un Congrès International du Cinéma. Ce Congrès a été réuni par une Commission Mixte. J'ai tenu à ce que vous soyiez représentés dans cette commission, je vous ai également représenté au Congrès, et j'ai fait partie en la même qualité de la délégation permanente en émanant. Le Congrès a donné satisfaction d'ordre général, c'est que nous avons pu réunir dans une même salle, les patrons et les employés. Nous avons pu, dans cette industrie spéciale, faire un travail en commun, entre les industriels du film, les producteurs du film et les travailleurs intellectuels.

On ne s'est pas mis d'accord sur des choses bien utiles pour nos camarades. On a voté des voeux qui intéressent les universitaires, les savants, l'humanité; mais tout est resté d'ordre général. Puis pour passer à la réalisation, on a formé une délégation de neuf personnes. Sur ces neuf personnes formant la délégation permanente, trois travailleurs intellectuels mandatés par les associations de travailleurs intellectuels.

Depuis lors, je ne sais pas très bien ce qu'est devenue cette délégation permanente. J'ai vu, à la

Commission de Coopération Intellectuelle, que celle-ci avait décidé que l'Institut s'occuperait d'un ordre de voeux du Congrès, ceux relatifs à l'enseignement. La délégation ne se réunit pas. Je ne peux pas me rendre compte de l'état de choses. Le Directeur de l'Institut International de Coopération Intellectuelle a donné sa démission de membre de cette délégation sans que je sache pourquoi. Je vous demande un mandat qui est très pénible à accepter, mais enfin voilà cinq ans que nous travaillons ensemble, je vous demande de m'accorder un mandat en blanc.

C'est tout ce que je crois pouvoir demander au Congrès. Je vous demande de me donner le pouvoir de revendiquer une place pour les délégués des travailleurs intellectuels dans tout organisme qui pourra se perpétuer ou naître du Congrès International du Cinéma.

(à suivre)

Bureau International des Musiciens à Vienne

La C. T. I. autrichienne s'était occupée, au mois d'avril 1926 de l'organisation d'un Office des Musiciens destiné à centraliser internationalement toute la vie syndicale des musiciens, ainsi que la défense de tous leurs droits. Le Congrès international des travailleurs intellectuels, réuni à Paris le 28 septembre 1927, a décidé d'accorder son patronage à la formation de ce Bureau International dont le siège devait être à Vienne (Autriche) et qui devait demeurer en liaison permanente avec la C. I. T. I.

Le Bureau International des Musiciens vient d'être constitué; il est à Vienne, Backerstrasse 13/II stock. Le gouvernement autrichien lui a apporté son appui. Il est dès à présent en état de donner à tous les musiciens des renseignements au sujet de l'audition de leurs oeuvres, de la défense de leurs droits d'auteur, comme au sujet des instrumentistes, de la défense de leurs intérêts. C'est le premier organisme autonome constitué sous la haute direction de la Confédération Internationale des Travailleurs Intellectuels.

SPRAWOZDANIE

Sekretarza Generalnego Międzynarodowej Konfederacji Pracowników Umysłowych

(Streszczenie)

Od ostatniego kongresu, odbytego rok temu w Wiedniu, Rada Międzynarodowej Konfederacji odbyła szereg znamiennych posiedzeń, znamiennych przez regularność, celowość poruszanych tematów i doniosłość historyczną. W porozumieniu z sekretarzem generalnym Rada potrafiła określić dyrektywy, które stanowią o przyszłości całego międzynarodowego ruchu pracowników umysłowych.

Pierwszą kwestją, przedstawioną Radzie, była sprawa organizacji muzyków w Wiedniu. Chodziło mianowicie o udzielenie protektoratu Międzynarodowej Konfederacji dla Międzynarodowego Biura Muzyków. W protokóle posiedzeń Rady podany jest wniosek, który czeka zatwierdzenia. (Rezolucje p. 1). Ze sprawą tą można się zapoznać szczegółowo z broszurki, wydanej na ten temat przez austrjacką konfederację.

Drugą sprawą, którą zajęła się Rada, jest sprawa ustalenia praw pracowników umysłowych do ich honorarjów, praw autorskich i wynagrodzeń w wypadkach upadłości firmy. — Sprawa polega na tem, że kiedy kupiec ogłasza upadłość, po spieniężeniu masy upadłości odtrąca się przedewszystkiem należne wynagrodzenia robotnikom i urzędnikom, natomiast pewne kategorje pracowników umysłowych, jak np. autorzy, doradcy techniczni, prawni, artystyczni, architekci i wogóle wszyscy, pracujący „od sztuki" nic nie otrzymują. Zdarzyło się, że po upadłości wydawcy książki zostają sprzedane księgarzowi, który na nich dużo zarabia, a autor honorarjum autorskiego nie otrzymuje. Opracowaliśmy więc odpowiedni projekt, który został

przekazany Międzynarodowemu Instytutowi Współpracy Intelektualnej. Wydział prawny Instytutu rozesłał kwestjonarjusz, ale od tego czasu sprawa zupełnie nie postąpiła naprzód. Wobec tego chodzi o wyrażenie przez kongres życzenia, by organy międzynarodowe zajęły się przygotowaniem odnośnego projektu tekstu międzynarodowego.

Pozatem na porządku obrad Rady znajdował się cały szereg innych spraw, które jednak świadczą o jej żywotności.

Polska Konfederacja zgłosiła wniosek o nawiązanie ściślejszego kontaktu między Sekretarjatem Generalnym C.I.T.I. a sekretarjatami narodowych konfederacyj.

W związku z tem Rada postanowiła sporządzać analityczne sprawozdanie ze wszystkich swych posiedzeń i podawać je do wiadomości poszczególnych konfederacyj. Praca ta została dokonana, jeśli to jednak jest niewystarczające, należy przeprowadzić szczegółową dyskusję. Sprawa jest dość skomplikowana, bo pomimo zupełnej jawności prac Rady, są sprawy, które nie przedstawiają nic ciekawego dla szerszej publiczności. Pomimo to sekretarz generalny przedstawia je w ten sposób, by sprawozdanie to stanowiło jakby fotografję działalności Rady.

Ważną rzeczą jest, jaki oddźwięk wywołują te sprawozdania i co z proponowanych spraw wykonują Narodowe Konfederacje? Chciałbym, aby oddźwięk ten był bardzo silny, niestety nie jest tak we wszystkich konfederacjach. Pożądanem byłoby, aby sprawozdania były czytane w całości, a nie tylko pierwsza jego strona, i żeby każde życzenie Rady zostało wykonane. Jest to jedyna łączność, która może narazie powstać między 3 organami, które tworzą nasze życie zrzeszeniowe: Zarządy Narodowe, Rada Międzynarodowa i Sekretarjat Generalny.

Dla szczegółowszego obrazowania życia Międzynarodowej Konfederacji, dla stworzenia czegoś w rodzaju biuletynu uzyskano od Francuskiej Konfederacji zgodę na umieszczanie tych informacyj we francuskim biuletynie. Byłoby bardzo pożądane, aby sprawozdania te, a może nawet część listów Sekretarjatu Generalnego C.I.T.I. była umieszczana we wszystkich biuletynach narodowych.

Pozatem Rada rozpatrywała szereg spraw, które będą przedmiotem obrad kongresu, a zatem tylko je wymieniam: sprawa umów zbiorowych, kas kompensacyjnych, urzędników państwowych, klauzul konkurencyjnych, wymiany intelektualnej, racjonalizacji pracy, sprawa celna, definicji pracownika umysłowego i własności intelektualnej. We wszystkich tych sprawach będą wygłoszone referaty na kongresie, z wyjątkiem kwestji własności intelektualnej.

W zwołanym na życzenie Ligi Narodów Międzynarodowym Kongresie Kinematograficznym C.I.T.I. była reprezentowana przez Sekretarza Generalnego. Kongres zjednoczył pracodawców i pracowników. Przedsiębiorcy filmowi, producenci filmowi i pracownicy umysłowi tej branży podjęli wspólną pracę. Kongres dał ogólnie rezultaty dodatnie, ale nie uzgodniono zagadnień, dotyczących pracowników umysłowych. Dla przejścia do prac realnych utworzono stałą delegację, złożoną z 9 osób, w tem 3 delegatów stowarzyszeń pracowników umysłowych. Od tego czasu nie wiadomo dokładnie, co się stało z tą delegacją. Dyrektor Międzynarodowego Instytutu Współpracy Intelektualnej wycofał się z niej dla niewiadomych powodów. I dlatego licząc na zaufanie po 5 latach wspólnej pracy Sekretarz Generalny zwraca się do kongresu z prośbą o udzielenie mu mandatu in blanco, między innemi dla domagania się miejsca dla przedstawicieli pracowników umysłowych we wszelkiej organizacji, która mogłaby powstać lub wyłonić się z Międzynarodowego Kongresu Kinematograficznego.

(d. n.).

Międzynarodowe biuro muzyków

Konfederacja Austrjacka zajęła była w kwietniu 1926 r. zorganizowaniem Biura Muzyków, które miałoby za zadanie zcentralizowanie międzynarodowego ruchu zawodowego muzyków i ochronę ich praw. Międzynarodowy Kongres Pracowników Umysłowych w Paryżu 28 września udzielił swego protektoratu tej organizacji z siedzibą w Wiedniu, na warunkach ciągłej i ścisłej współpracy z C.I.T.I.

Obecnie Międzynarodowe Biuro Muzyków zostało zorganizowane i mieści się w Wiedniu — Backerstrasse 13 — II piętro. Rząd austrjacki udzielił mu swego poparcia. Biuro w tej chwili jest w możności udzielenia muzykom wszelkich informacyj, tyczących się wykonywania ich dzieł i ochrony ich praw autorskich, oraz obrony interesów zawodowych muzyków-wykonawców. Jest to pierwsza autonomiczna organizacja, utworzona pod naczelnem kierownictwem Międzynarodowej Konfederacji Pracowników Umysłowych.

Konfederacje Narodowe
Confédérations Nationales

WALTER G. BOYS

Supplementary Report
on the position of Civil Servants in Great Britain

This Report on the situation of Civil Servants in Great Britain is supplementary to the Report contained in pages 19 — 27 of the Proceedings of the Vienna Congress of April 1926.

The statistics and details of organisation contained in that Report need no amendment to bring them up to date, but a very considerable change has occurred in regard to the matters dealt with in the fourth part of the Report.

By the regulations made under the Trade Disputes and Trade Unions Act, 1927, it has been laid down that no established Civil Servant may, after the 31-st December 1927, be a member, delegate or representative of any organisation of which the primary object is to influence or affect the remuneration and conditions of employment of its membres unless that organisation has received a certificate of approval from the Government.

The only exception to this rule is a small and unimportant one relating to Civil Servant already belonging to certain Associations which are not eligible for approval. Those officers who are entitled to draw certain monetary benefits from such organisations at a future date, may remain members thereof notwithstanding the fact that they are not approved organisations.

In order to obtain a certificate of approval an organisation must fulfill the four conditions following:

1. Membership of the association must be confined to persons employed by or under the Crown.

2. The association must be in all respects independent of and not affiliated to:

(a) Any organisation of which the primary object is to influence or affect the remuneration and conditions of employement of its members, the membership of which is not confined to persons employed by or under the Crown;

or

(b) any federation which comprises any such organisation as is mentioned in sub-paragraph (a) of this paragraph.

3. The objects of the association must not include political objects.

4. The association must not be associated directly or indirectly with any political party or organisation.

This law, which has been passed through the British Parliament by the Conservative Government, will interfere very considerably with the protective organisation of Civil Servants, and deprives Civil Servants of the right freely to organise themselves in association of their own choice.

The penalty for belonging to an Association which is not approved, is (after a preliminary warning) dismissal from the Service the offender thus losing not only his employment but the superannuation benefits earned during his service.

The new law will prevent Civil Service Associations

(a) from being associated federally with organisations consisting partly of Civil Servants and partly of industrial workers and commercial employees,

(b) from federating with the British National Federation of Intellectual Workers,
(c) from affiliating to the Trade Union Congress,
(d) from affiliating to the political party,
(e) from affiliating to any international organisation,
(f) from applying any funds to political objects.

In view of the fact thas the British House of Commons has often described itself as the ultimate employer of the Civil Service, and that members of the House of Commons are politicians, prohibition of the pursuit of „political objects" may be construed as meaning that no pressure is to be brought to bear upon members of the House of Commons — time alone will show whether this is the correct interpretation of the law.

In any case all Civil Service Associations will be precluded from being associated with the International Confederation of Intellectual Workers because the general aim of that Confederation is to coordinate the deliberations and projects of the National Confederations in order to bring about the amelioration of the material, moral and social conditions of Intellectual Workers.

If therefore, I were of opinion that this new law would remain permanently on the Statute Book it would be my duty, on behalf of the British Civil Service, to bid farewell to the International; as it is, however, we shall strive (and we hope with success) for the repeal of this Statue and in that case it will be the duty of myself or some other representative in years to come to take up again association with the International — an association which has been very valuable, and has given to the British Civil Service and to its representatives, many and lasting pledges of international and personal friendship.

Raport dodatkowy, dotyczący położenia urzędników państwowych w Anglji

Raport ten stanowi dodatek do raportu umieszczonego w sprawozdaniu z Kongresu Wiedeńskiego. Dane statystyczne i informacje, dotyczące organizacji, zawarte we wspomnianem sprawozdaniu, nie wymagają dla swej aktualności poprawek, natomiast zaszła bardzo ważna zmiana w zakresie jego części IV.

„Trade Disputes and Trade Unions Act 1927" zabrania od dnia 31 grudnia r. b. zawodowemu urzędnikowi być członkiem, delegatem, lub przedstawicielem jakiegokolwiek stowarzyszenia, którego celem głównym jest wywieranie wpływu lub działanie w kierunku zmiany uposażeń i warunków pracy swoich członków, o ile stowarzyszenie to nie jest zatwierdzone przez rząd i nie otrzymało odpowiedniego zaświadczenia. Jedyny wyjątek z tej zasady, zresztą mało ważny, dotyczy urzędników, którzy są już członkami pewnych stowarzyszeń, nienadających się do zatwierdzenia. Urzędnicy, którzy mają prawo pobierania pewnych wynagrodzeń od danych stowarzyszeń do daty późniejszej niż dzień 31 grudnia 1927 r., mogą pozostać ich członkami mimo, iż rzeczone stowarzyszenia nie są przez rząd zatwierdzone.

Aby otrzymać świadectwo zatwierdzenia, stowarzyszenie musi wypełnić cztery następujące warunki:

1) wszyscy członkowie stowarzyszenia muszą być zawodowymi urzędnikami;

2) stowarzyszenie musi być niezależne pod każdym względem i nie może być członkiem żadnego związku, którego celem głównym jest wywieranie wpływu lub działanie w kierunku zmiany wynagrodzeń i warunków pracy swoich członków, i którego członkowie nie wszyscy są urzędnikami państwowymi. Stowarzyszenie nie może być członkiem konfederacji, w której skład wchodzi podobny związek;

3) stowarzyszenie nie może mieć żadnych celów politycznych i

4) stowarzyszenie nie może w sposób bezpośredni ani pośredni łączyć się z żadną partją polityczną, ani z żadnem stowarzyszeniem politycznem.

Ustawa ta, przedstawiona przez rząd konserwatywny i przyjęta przez parlament angielski, tamując organizację obrony praw urzędników, pozbawi

ich prawa swobodnego zrzeszania się w stowarzyszenia według swego uznania.

Jeżeli po uprzedniem ostrzeżeniu urzędnik pozostaje nadal członkiem niezatwierdzonego stowarzyszenia, będzie usunięty ze służby państwowej i straci nietylko posadę, ale i prawa do emerytury, uzyskane przez lata służby państwowej.

W myśl tej ustawy nie wolno stowarzyszeniom urzędników państwowych należeć do federacyj łącznie z pracownikami przemysłowymi i handlowymi, do Narodowej Angielskiej Konfederacji Pracowników Umysłowych, do „Trade Union Congress", do partyj politycznych, do stowarzyszeń międzynarodowych i nie wolno im łożyć pieniędzy na cele polityczne.

Wobec tego, że Izba Gmin często określa siebie samą, jako istotnego pracodawcę w stosunku do urzędników państwowych, i że deputowani są politykami, możliwem jest, że zakaz zajmowania się sprawami politycznemi przez urzędników będzie rozumiany jako zabronienie wywierania wpływu na członków Izby Gmin. Czas dopiero okaże, czy to jest słuszna interpretacja ustawy, czy nie.

W każdym razie, należenie stowarzyszeń urzędników państwowych do Międzynarodowej Konfederacji będzie zabronione, ponieważ stawia ona sobie za główne zadanie skoordynowanie projektów i obrad narodowych konfederacyj w celu przeprowadzenia poprawy warunków materjalnych, moralnych i społecznych pracowników umysłowych.

Gdybym jednak był zdania, że ta nowa ustawa utrzyma moc obowiązującą, musiałbym w imieniu państwowych urzędników angielskich pożegnać Międzynarodową Konfederację. Będziemy jednak walczyli o skasowanie tej ustawy, mam nadzieję, z powodzeniem, a w takim razie będzie obowiązkiem moim lub innego przedstawiciela podjąć w latach przyszłych na nowo współpracę z Międzynarodową Konfederacją, współpracę, która była istotnie cenna i wielokrotnie dawała urzędnikom angielskim i ich przedstawicielom trwałe dowody międzynarodowej i osobistej przyjaźni.

Rapport sur la situation des fonctionnaires de Grande Bretagne

Le présant rapport sur la situation des fonctionnaires en Grande Bretagne forme un supplément au rapport du procès-verbal du Congrès de Vienne.

Il n'est pas nécessaire de modifier en aucune façon la statistique et les renseignements relatifs à l'organisation, exposés dans le dit rapport pour les mettre à jour, mais un changement important s'est produit en ce qui concerne les sujets traités dans la quatrième partie du rapport.

Le „Trade Disputes and Trade Union Act 1927" prescrit qu'à partir du 31 Decembre 1927, il est interdit à tout fonctionnaire de carrière, d'être membre, délégué ou représentant de n'importe quelle association dont le but principal est d'influencer ou de modifier les traitements et les conditions de travail de ses membres, à moins que cette association ne soit approuvée par le gouvernement et qu'elle n'ait reçu un certificat à cet effet. La seule exception à cette règle, d'ailleurs peu importante, concerne les fonctionnaires qui sont déjà membres de certaines associations qui ne pourraient être approuvées. Il est établi que les fonctionnaires, qui ont le droit de toucher des payements de ces associations à une date ultérieure, peuvent en rester membres, quoique les-dites associations ne soient pas approuvées par le gouvernement.

Pour recevoir un certificat approbatif, une association doit remplir les quatres conditions suivantes:

1) Tous les membres de l'association doivent être fonctionnaires de carrière.

2) L'association doit être à tous égards indépendante et ne doit être affiliée à aucune association dont le but principal est d'influencer ou de modifier les traitements et les conditions de travail de ses membres, et dont tous les membres ne sont pas employés d'État, ni à aucune confédération qui comprend une telle association.

3) L'association ne doit pas avoir de visées politiques.

4) L'association ne doit adhérer d'une manière directe ou indirecte à aucun parti politique ni à aucune association politique.

Cette loi, présentée par le Gouvernement Conservateur et votée par le Parlement britanique, entravera l'activité des organisations de protection des fonctionnaires, et privera les fonctionnaires de leur droit de s'organiser librement en associations à leur choix.

Si, après avertissement, un fonctionnaire conserve sa qualité de membre d'une association non-approuvée, il sera congedié du service de l'État. Il s'ensuit, qu'il perdra non seulement son emploi, mais aussi ses droits à la retraite, gagnés au service de l'État.

En vertu de la nouvelle loi, il n'est pas permis aux associations du Service Civil:

a) de s'associer d'une manière fédérale avec des associations comprenant tant fonctionnaires que travailleurs industriels et employés de commerce.

b) de se fédérer avec la Confédération Nationale Britannique des Travailleurs Intellectuels.

c) de s'affilier au „Trade Union Congress".

d) de s'affilier à n'importe quel parti politique

e) de s'affilier à n'importe quelle association internationale.

f) d'utiliser des fonds à des fins politiques.

Vu que la Chambre des Communes s'est souvent appelée le patron effectif des fonctionnaires, et étant donné que les députés sont hommes politiques, il se peut que l'interdiction de poursuivre des objets politiques signifie qu'il n'est pas permis aux associations de s'approcher aux deputés de la Chambre des Communes sur les questions de traitements. Il reste encore à demontrer si cette exposition de la loi est correcte ou non.

Dans tous les cas il sera interdit à toutes les association de fonctionnaires de s'affillier directement ou indirectement à la Confédération Internationale des Travailleurs Intellectuels, parce que le but principal de cette confédération est l'unification des déliberations et des projets des confédérations nationales pour améliorer les conditions matérielles, morales et sociales des travailleurs intellectuels.

En conséquence, si j'étais d'avis que cette nouvelle loi sera maintenue, il m'incomberait, au nom des fonctionnaires britanniques, de faire mes adieux à la confédération internationale: pourtant nous nous efforcerons (et nous espérons réussir) de faire abroger cette loi et en ce cas, ce sera mon devoir, ou celui d'un autre représentant, de reprendre contact avec la Confédération Internationale — contact qui à permis aux fonctionnaires de Grande Bretagne et à leurs représentants, de recevoir bien des gages de sympathie nationale et personnelle.

W następnym numerze zamieścimy artykuł sekretarza Czechosłowackiej Konfederacji DR. JANA VEITZ'A o celach i zadaniach Czeskiej Konfederacji Pracowników Umysłowych. Artykuł będzie drukowany po czesku, polsku i francusku.

Dans le numéro suivant paraîtra l'article du secrétaire de la Confédération tchécoslovaque, M. le DR. JEAN VEITZ, sur les buts et les devoirs de la C. T. I. Tchécoslovaque. Cet article sera publié en tchécoslovaque, en polonais et en français.

Polska Konfederacja Pracowników Umysłowych

La C. T. I. polonaise

DR. J. GLIKSMAN

Ubezpieczenie pracowników umysłowych

Ogłoszone zostało rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o ubezpieczeniu pracowników umysłowych na wypadek braku pracy, niezdolności do pracy, starości i śmierci. Jest to pierwszy chyba od czasu uzyskania niepodległości poważny objaw troski rządu o te sfery, które, słabe liczebnie, nie stanowiąc wyczuwalnej siły politycznej, nie mogły wywalczać należnych sobie praw. Objaw ten jest tembardziej znamienny, że po raz pierwszy z ogółu spraw ludności pracującej wyodrębnione zostały sprawy pracowników umysłowych, wskutek czego umożliwione zostało uwzględnienie specyficznych warunków ich życia.

W myśl nowego rozporządzenia, obowiązkowi ubezpieczenia podlegają wszyscy bez różnicy płci pracownicy umysłowi w wieku od lat 16 do 60, którzy zatrudnieni są na podstawie najmu. Wyjątek stanowią urzędnicy państwowi, członkowie stowarzyszeń religijnych i uczniowie szkół średnich. Pozatem zwolnieni są od przymusu ubezpieczenia pracownicy Banku Polskiego, Pocztowej Kasy Oszczędności, Państwowego Banku Rolnego, Banku Gospodarstwa Krajowego i instytucyj państwowych, komunalnych i publiczno - prawnych, o ile instytucje, w których pracują, zapewniają im zaopatrzenie emerytalne nie mniejsze, niż to, które przysługiwałoby im na podstawie obecnego

rozporządzenia. Wreszcie mogą być zwolnieni od ubezpieczenia, na własne żądanie, studenci szkół wyższych, aplikanci adwokaccy, kandydaci notarjalni i t. p.

Osoby samodzielnie pracujące przymusowi ubezpieczenia nie podlegają, lecz mogą się ubezpieczać dobrowolnie.

Rozporządzenie łączy dwa faktycznie różne rodzaje ubezpieczenia: na wypadek braku pracy i tak zwane ubezpieczenie emerytalne, t. j. ubezpieczenie na wypadek niezdolności do pracy, starości i śmierci. W każdym z tych wypadków ubezpieczeni (lub ich rodziny) wzamian za płacone składki, otrzymują pewne świadczenia. Wysokość świadczeń i składek zależy od pobieranego przez osobę ubezpieczonego wynagrodzenia.

Stosownie do otrzymywanego wynagrodzenia, ubezpieczeni dzielą się na grupy zarobkowe. Najniższa w każdej grupie płaca uważa się za płacę całej grupy zarobkowej

Najniższe policzalne wynagrodzenie wynosi 90 złotych, najwyższe — w ubezpieczeniu na wypadek braku pracy — 560 zł., w ubezpieczeniu emerytalnem — 720 zł. miesięcznie. Uprawnienia do świadczeń nabywa się dopiero po pewnym czasie trwania ubezpieczenia. Czas oczekiwania wynosi w ubezpieczeniu na wypadek braku pracy 6 miesięcy, w ubezpieczeniu emerytalnem— 5 lat.

W ubezpieczeniu na wypadek braku pracy, ubezpieczony, aby korzystać ze świadczeń, musi poddać się pewnym rygorom: w razie niedostatecznego przygotowania zawodowego, obowiązany jest do uzupełnienia swej wiedzy na specjalnych kursach, na rachunek Zakładu Ubezpieczeń; obowiązany jest również przyjąć każde odpowiednie dla niego zajęcie, byle nie w przedsiębiorstwie, objętem zatargiem gospodarczym. Świadczenia Zakładu polegają na zapewnieniu osobie, pozostającej bez pracy, leczenia w razie choroby oraz na wypłacie zasiłku pieniężnego, aż do czasu uzyskania zajęcia, ale nie dłużej, niż przez 6 (ewentualnie 9) miesięcy. Zasiłek wynosi dla osoby samotnej 30% średniego w ciągu ostatniego roku zarobku, dla osób, utrzymujących rodzinę więcej, w zależności od ilości osób w rodzinie. Zasiłek nie może wynosić mniej, niż 30 zł. miesięcznie.

W ubezpieczeniu emerytalnem przewiduje się 6 rodzajów świadczeń: renta inwalidzka, renta starcza, renta wdowia, renta sieroca, pomoc lecznicza i wynagrodzenie jednorazowe. Najważniejszy dział świadczeń stanowią renty.

Dla określenia wysokości renty ustala się płacę podstawową pracownika, jako średnią arytmetyczną z płac miesięcznych, pobieranych w ciągu trwania ubezpieczenia.

Renta inwalidzka wynosi 40% płacy podstawowej, o ile ubezpieczenie trwało nie dłużej, niż 10 lat, następnie wzrasta średnio o 2% rocznie.

Renta inwalidzka nie może wynosić mniej, niż 50 zł. miesięcznie i więcej, niż 100% płacy podstawowej. Do pobierania renty inwalidzkiej uprawnia utrata przynajmniej połowy zdolności do pracy.

Renta starcza wynosi 100% płacy podstawowej. Warunki otrzymania tej renty są inne dla mężczyzn i inne dla kobiet. Mężczyzna otrzymuje ją po osiągnięciu 65 lat życia lub też po osiągnięciu 60 lat życia i po 40-letniej pracy, kobieta — po osiągnięciu 55 lat życia i po 35-letniej pracy.

Wdowa otrzymuje $^3/_5$ tej renty, do której uprawniony był mąż w chwili śmierci, wdowiec — takąż rentę, o ile był utrzymywany przez żonę; sierota — $^1/_5$ tej renty; sierota, bez ojca i matki — $^2/_5$. Sieroty otrzymują rentę do lat 18, a o ile odbywają studja — do 24 lat. Dzieci nieślubne mają w stosunku do matki te same prawa, co i dzieci ślubne, w stosunku do ojca — tylko wtedy, jeśli ojcostwo było uznane sądownie, lub też uznane poza sądem, ale ubezpieczony łożył na ich utrzymanie.

Na pokrycie świadczeń, wynikających z obowiązku ubezpieczenia Zakład Ubezpieczeń pobiera składki, które z początku wynosić będą 10% wynagrodzenia i mogą być następnie podwyższone, nie więcej jednak, niż do 13%. Część składki płaci pracodawca, część — pracownik. Przy wynagrodzeniu do 400 zł. miesięcznie $^3/_5$ składki płaci pracodawca, $^2/_5$ pracownik; przy wynagrodzeniu ponad 400 zł. do 800 zł. obie strony

płacą po połowie; przy wynagrodzeniu ponad 800 zł. $^2/_5$ płaci pracodawca, $^3/_5$ pracownik.

Dla wykonywania ubezpieczenia utworzone zostaną terytorjalne zakłady ubezpieczeń, które, dla załatwiania spraw, dotyczących ogółu ubezpieczonych, połączą się w związek, z siedzibą w Warszawie. W administracji zakładów ubezpieczeń i ich związku przewagę będą mieli pracownicy, którzy obierają $^2/_3$ członków rad i zarządów, podczas gdy pracodawcy tylko $^1/_3$.

Dla zorganizowania zakładów ubezpieczeń powołana została natychmiast po ogłoszeniu rozporządzenia Prezydenta w Dzienniku Ustaw, Komisja Organizacyjna, składająca się w jednej trzeciej z pracodawców, w jednej trzeciej z pracowników i w jednej trzeciej z osób mianowanych przez Ministra Pracy i Opieki Społecznej.

Samo rozporządzenie wchodzi w życie od Nowego Roku.

Wkrótce zatem wypełniona zostanie ważna luka prawodawcza w dziedzinie ubezpieczeń społecznych. Istniało wprawdzie dotychczas ubezpieczenie pracowników umysłowych w b. zaborach austrjackim i pruskim, ale w stopniu niedostatecznym. B. zabór rosyjski był ubezpieczenia tego zupełnie pozbawiony.

Sprawa ubezpieczenia pracowników umysłowych ma swoją długą historję. Już w r. 1925 projekt ubezpieczenia był w Ministerjum Pracy przygotowany i poddany dyskusji przy udziale przedstawicieli pracowników i specjalistów, w tej liczbie reprezentantów Polskiej Konfederacji Pracowników umysłowych. Dwa lata minęło zanim projekt stał się ustawą. Trzeba jednak przyznać, że zwłoka ta wyszła na dobre samej treści ustawy, wprowadzony bowiem został cały szereg cennych zmian. Do głosu przy obiorze ciał, zarządzających zakładem, dopuszczeni zostali również i ci, którzy pobierają świadczenia. Jest to nowa zasada administrowania społecznym zakładem ubezpieczeń, co do założeń, leżących u jej podstaw, słuszna, i w skutkach nadzwyczaj korzystna.

Zrozumienie specyficznych warunków życia pracowników umysłowych ujawnia artykuł, przedłużający renty dla sierot, kształcących się w zakładach naukowych, do 24 lat życia. W dawnym projekcie pobieranie rent trwało tylko do lat 18. Wystarcza to dla pracowników fizycznych, którzy w tym wieku są już dostatecznie przygotowani do uprawiania pracy zawodowej, nie wystarcza natomiast dla pracowników umysłowych, których przygotowanie wymaga dłuższych studjów.

Korzystnie odbija również od innych analogicznych ustaw przyznanie wdowie $^3/_5$ renty męża, nie zaś połowy, jak to się przeważnie praktykuje.

Są jednakże w obecnem rozporządzeniu pewne zmiany na niekorzyść osób zmuszonych do pobierania świadczeń. Renta zasadnicza stanowi 40% płacy, nie zaś 50%, jak projektowano dawniej. O ile w wyższych klasach płacy 40%-owa renta może być wystarczająca, w niższych zmniejszenie renty o 10% daje się dotkliwie odczuć. Do pewnego stopnia równoważy to druga cenna inowacja, którą obecne rozporządzenie wprowadza w życie, mianowicie minimum, poniżej którego spaść nie może ani zasiłek na wypadek braku pracy, ani renta. Jest to również zasada słuszna: ubezpieczenie powinno dawać nie fikcję pomocy, lecz pomoc rzeczywistą. Należałoby tylko, żeby ustalone minimum nie było dowolną koncepcją, lecz wyznaczone zostało zgodnie z realnemi warunkami życia.

Skarb Państwa w pomocy dla pracowników umysłowych nie bierze udziału. Byłoby słuszniej, aby, jak to jest np. w niektórych kantonach szwajcarskich, państwo pokrywało wydatki, nie idące bezpośrednio na świadczenia, a więc wydatki administracyjne, choćby do pewnej wysokości, np. do 8% składki. Byłoby to obecnie możliwe, ze względu na pożyczkę stabilizacyjną, która, jak się zdaje, położyła fundamenty pod uporządkowanie finansów Państwa.

Wreszcie w całości rozporządzenia rażą przykro dwie rzeczy: całkowite pominięcie żon nieślubnych, które w dawnym projekcie uzyskiwały po 5-letniem pożyciu z mężem prawa do świadczeń na równi z żonami ślubnemi, oraz ograniczenie praw dzieci nie-

ślubnych w stosunku do ojca. Wzgląd na pewne trudności, które mogą powstawać przy praktycznem stosowaniu zasady całkowitego równouprawnienia dzieci nieślubnych, nie powinien był łamać samej zasady.

Assurance des Travailleurs Intellectuels

Le décret du Président de la République sur l'assurance des travailleurs intellectuels, en cas de chômage, d'incapacité au travail, de vieillesse et de mort, a été promulgué. C'est la première manifestation sérieuse de l'intérêt que porte le gouvernement polonais, aux classes, qui, peu nombreuses et ne constituant pas de force politique sensible, n'ont pas pu conquérir leurs droits légitimes.

Cette manifestation a d'autant plus d'importance que, pour la première fois, les questions concernant les travailleurs intellectuels ont été traitées à part de celles qui concernent les travailleurs en général, ce qui a permis de prendre en considération les conditions particulières de leur vie.

En vertu du nouveau décret, tous les travailleurs intellectuels des deux sexes, de 16 à 60 ans, employés en vertu d'un engagement libre doivent être assurés, excepté les employés d'Etat, les membres d'associations religieuses et les élèves des écoles secondaires. En outre les employés de la Banque de Pologne, de la Caisse d'Epargne Postale, de la Banque Agraire de l'Etat, de la Banque de l'Economie Nationale, et des Institutions d'Etat, communales et de droit public sont exempts de l'obligation d'assurance en tant que les institutions où ils sont employés, leur assurent une pension de retraite qui ne serait pas inférieure, à la rente obtenue en vertu du décret actuel.

Les personnes exerçant des professions libérales ne sont pas forcées de s'assurer, mais elles peuvent le faire de bonne volonté.

Ce décret réunit en effet deux genres d'assurances: l'assurance en cas de chômage et l'assurance dite de retraite, c'est à dire, l'assurance en cas d'incapacité au travail, de vieillesse et de mort. Dans chacun de ces cas, l'assuré ou sa famille touche en raison des primes versées, une certaine rétribution. Le montant de ces rétributions et des primes dépend des appointements de l'assuré.

L'appointement le plus bas pris en compte, est de 90 zl., le plus élevé: pour l'assurance en cas de chômage — de 560 zl., pour l'assurance de retraite — de 720 zl. par mois.

On prévoit 6 catégories d'assurances de retraite: la rente d'invalide, la rente de vieillesse, la rente de veuvage, la rente d'orphelin, le secours médical, et le secours en une seule fois.

La rente d'invalide est de 40% des appointements fixes, si l'assurance n'a pas duré plus de 10 ans, puis elle croît, en moyenne de 2% par an.

La rente de vieillesse est de 100% des appointements fixes.

La veuve a droit aux $^3/_5$ de la rente à laquelle avait droit son mari au moment de sa mort, le veuf—au même montant, s'il était à la charge de sa femme; l'orphelin à $^1/_5$ de cette rente; l'orphelin sans père ni mère, aux $^2/_5$. Les orphelins ont doit à la rente jusqu'à l'âge de 24 ans, s'ils font des études supérieures. Les enfants illégitimes ont les mêmes droits par rapport à leur mère que les enfants légitimes; par rapport à leur père— seulement en tant que la paternité a été reconnue par le tribunal ou même en dehors du tribunal, et si l'enfant a été à la charge de l'assuré.

Pour recouvrir les rétributions, résultant de l'obligation d'assurance, l'Institution d'Assurance perçoit des primes, qui au commencement seront de 10% des appointements et peuvent ensuite être augmentées, mais ne peuvent dépasser 13%.

Lorsque les appointements sont de 400 zl.

par mois le patron paie les $^3/_5$ de la prime, l'employé — les $^2/_5$ lorsque les appointements sont de 400 à 800 zl. les deux parties paient par moitié; au-dessus de 800 zl., le patron paie les $^2/_5$ et l'employé les $^3/_5$ de la prime.

Dès la publication du décret du Président de la République dans le Bulletin des Lois, une Commission d'Organisation sera crée, en vue de constituer les institutions d'assurance. Elle sera formée de patrons, d'employés et de personnes nommées par le Ministère du Travail et de l'Assistance Sociale par tiers.

Ce décret doit entrer en vigueur le 1-er Janvier 1928.

Ici, l'auteur donne un aperçu historique sur ce qui a été fait en Pologne en matière d'assurance des travailleurs intellectuels.

Enfin, dans l'ensemble du décret, deux choses choquent désagréablement: le silence complet au sujet des femmes illégitimes qui, d'après l'ancien projet avaient, après 5 ans de vie conjugale, les mêmes droits que les femmes légitimes, et les restrictions faites aux droits des enfants illégitimes par rapport au père.

ST. SASORSKI

Dwa Projekty

I

Projekt Rozporz. Prezydenta Rzplitej w sprawie umowy o pracę pracowników umysłowych

Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej przygotowało w ostatnich czasach dwa projekty ustaw, względnie rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej: projekt o umowie o pracę pracowników umysłowych oraz o umowach zbiorowych pracy. Pierwszy projekt był rozpatrywany przez Komisję Opinjodawczą Pracy przy Prezesie Komitetu Ekonomicznego Ministrów, drugi został rozesłany poszczególnym związkom zawodowym do zaopinjowania i spotkał się z uwagami krytycznemi w pismach specjalnych i prasie codziennej (p. „Przegląd Gospodarczy", zeszyt 18 z u. r., „Czas" Nr. 236 i 14 października u. r. i t. d.). Projektom tym pragniemy poświęcić parę uwag

Oba projekty są wyrazami ogólnej tendencji do wprowadzenia w stosunki socjalne porządku i jednostajnych norm. Są one niewątpliwie w niektórych wypadkach krępujące dla reprezentantów i właścicieli warsztatów pracy, ale z drugiej strony wprowadzają porządek i spokój w stosunki socjalne, utrudniają wyzysk pracownika, stwarzają mu warunki normalniejszego życia. Są to prawdy znane i oczywiste — uważamy jednak za wskazane je przypomnieć i zacząć od nich nasze uwagi, gdyż każdy projekt Ministerstwa Pracy z tych założeń pochodzący spotyka się w t. zw. kołach gospodarczych i ulegającej im części opinji publicznej z obawami à priori, że spada na nich nowy cios. Obawiają się po prostu ruchliwości i inicjatywy Ministerstwa Pracy, traktują je jako źródło stałego ataku na swobodę wykorzystywania posiadanych środków i układania stosunków z pracownikami według swojej woli oraz prawa popytu i podaży. Pewne uspokojenie w te koła wprowadzają nieliczne jednostki, związane z organizacjami producentów, które studjują gruntowniej ustawodawstwo socjalne, nie tylko w Polsce, ale i w innych państwach i dzięki temu są w możności krytyczniej odnosić się do nastrojów sfer gospodarczych, których kąt widzenia zresztą reprezentują.

Projekt Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o umowie o pracę pracowników umysłowych ma za główne zadanie ujednostajnienie różnych przepisów w tym zakresie, obowiązujących dotąd w różnych częściach Państwa i rozciągnięcie tych jednolitych przepisów na obszar całej Rzeczypospolitej. Rozporządzenie to dotyczyć ma również i tych pracowników publicznych (państwowych i innych związków publiczno-prawnych), których stosunek służbowy nie jest unormowany na podstawie specjal-

nych przepisów prawnych. (W tym punkcie Komisja Opinjodawcza Pracy zaproponowała użycie zwrotu ,,publiczno - prawnych", zamiast ,,prawnych", aby nie stwarzać możliwości wyłomów lub wątpliwości interpretacyjnych).

Zasadniczą myślą rozporządzenia jest zasada, że każdy stosunek służbowy, o ile nie jest unormowany innemi przepisami, winien być oparty o umowę, która może być zawarta albo na okres próbny, albo na okres potrzebny do wykonania określonej roboty, albo na czas określony, albo też na czas nieokreślony. Według art. 7 projektu umowy o pracę zawierane być mają pisemnie(tylko w wypadkach zawierania umów na czas krótszy, niż jeden miesiąc, mogę być ustne), najpóźniej w ciągu trzech dni od chwili przystąpienia do pracy.

Wpłynie to na unormowanie stosunków służbowych t. zw. djetarjuszy w urzędach p ństwowych, pracujących często przez szereg miesięcy i pozbawionych wszelkich praw, przyznanych pracownikom, z którymi spisano normalne kontrakty (zasada trzymiesięcznego wymówienia, obecnie korzystanie z jednorazowego zasiłku, przyznanego rozporządzeniem Prezydenta Rzplitej z sierpnia u. r. i t. d.), wpłynie również na unormowanie sytuacji t. zw. pracowników ,,czasowych" w związkach samorządowych. Jak znaczna jest liczba tych pracowników ,,czasowych" świadczą cyfry, wyjęte ze sprawozdania Magistratu m. Warszawy. Według tych danych w instytucjach miejskich w Warszawie było na dzień 31 grudnia 1925 r. z personelu administracyjnego: 2.009 urzędników etatowych (w tem 574 urzędniczek), 115 kontraktowych (w tem 40 kobiet), a 337 pracowników ,,czasowych" (w tem 93 kobiet), z personelu t. zw. zawodowego: 985 etatowych (w tem 319 kobiet), a 167 czasowych (w tem 67 kobiet). W cyfry te nie wchodzą robotnicy, wśród których w związku ze służbą administracyjną jest 3685 etatowych, 192 sezonowych, 2299 czasowych, oraz w związku z pracą personelu zawodowego 4840, etatowych i 809 czasowych. Nadto znaczna liczba ,,czasowych" jest niewyszczególniona cyfrowo, pod względem budżetowym zaś wchodzi do pozycji ,,wydatków, związanych z ,,wymiarem i poborem podatków państwowych". Na mocy ustawy, względnie rozporządzenia o umowę pracy pracowników umysłowych, według omawianego projektu, czasowi pracownicy zostaną podzieleni między grupy pracowników próbnych, do wykonania określonej pracy lub na czas określony i uzyskają prawa, jakie są związane z temi rodzajami umów. Znaczna część zaś tych ,,czasowych" pracowników zostanie pracownikami ,,kontraktowymi" na czas nieokreślony, czasowi również są kontraktowymi, gdyż bez umowy, choćby ustnej, nie może być stosunku służbowego.

Projekt podtrzymuje przyjętą już w Polsce, również w stosunku do kontraktowych pracowników państwowych, prowizorycznych funkcjonaruszy państwowych oraz w ustawie o państwowej służbie cywilnej 17 lutego 1922 r. zasadę trzymiesięcznego wypowiedzenia służby, oraz określa, że okres ten kończyć się musi ostatniego dnia miesiąca kalendarzowego. Komisja Opinjodawcza Pracy zaproponowała, aby okres wypowiedzenia przez pracownika był skrócony do miesiąca, wychodząc ze słusznego założenia, że wypływa to z powszechnie przyjętego zwyczaju, że z punktu widzenia interesów warsztatu pracy w obecnych warunkach podaży i popytu na pracę zasada ta jest uzasadniona, oraz że dla pracowników zmiana miejsca pracy przy trzechmiesięcznym terminie wypowiedzenia byłaby w obecnych warunkach trudna do osiągnięcia.

Projekt przewiduje również wypadki, w których pracownik lub pracodawca ma prawo do niezwłocznego wymówienia służby. Poprawki proponowane do tych artykułów (15 i 16) przez Komisję Opinjodawczą Pracy są b. ważne. W odniesieniu do art. 15 (prawo wymówienia przez pracownika) Komisja proponuje, aby w tych wypadkach, kiedy pracownik jest zmuszony do wymówienia pracy niezgodnem z umową lub z zasadami etyki postępowaniem pracodawcy lub przełożonych pracownika — był obowiązek pracodawcy wypłaty trzymiesięcznego wynagrodzenia; w odniesieniu do art. 16

(prawo wymówienia przez pracodawcę) Komisja proponuje wyłączenie z tych ewentualności wypadków niestawiania się do pracy w ciągu więcej, niż dwa tygodnie z innych powodów. Pierwsza poprawka Komisji jest niewątpliwie słuszna, gdyż utrzymanie tekstu projektu stwarzałoby warunki do zrywania umów w sposób sztuczny i nienormalny, albo zmusza pracownika do tolerowania nadużyć pracodawcy. Również słuszny jest wniosek, że pracownik nie może być pozbawiony prawa do trzymiesięcznego okresu zapewnienia warunków życia wtedy, gdy nie z jego winy, ale z winy pracodawcy powstaje konieczność wypowiedzenia umowy. Druga poprawka z punktu widzenia zasad polityki socjalnej jest również uzasadniona — w jaki sposób jednak należy i można pogodzić te zasady w danym wypadku z potrzebami warsztatów pracy (obciążenie, konieczność zastąpienia pracownika) — należałoby osobno zbadać. Jest to bardzo ważny i trudny problem.

Na tem poprzestaniemy w swoich uwagach. Ogólnie zaznaczyć trzeba, że projekt Rozporządzenia o umowie o pracę pracowników umysłowych w swoich założeniach nie budzi wątpliwości i ogłoszenie go — w czasie jak najkrótszym po wprowadzeniu kilku poprawek — jest pożądane i będzie pożyteczne.

(d. n.)

Deux projets

I.

Projet du décret du Président de la République Polonaise sur les contrats de travail des travailleurs intellectuels.

Le Ministère du Travail et de l'Assistance Sociale de Pologne a élaboré un projet de loi (décret du Président de la République) en matière de contrats de travail des travailleurs intellectuels, dont le but est d'unifier les prescriptions s'y rapportant en vigueur dans les différentes parties de l'Etat, et de les étendre à tout le territoire de la République. Cette loi doit être appliquée également à tous les fonctionnaires d'Etat et employés communaux dont les rapports de service ont un caractère de droit privé. Le projet du Ministère du Travail a été examiné par le Commission Consultative du Travail fonctionnant auprès du Président du Comité Économique des Ministres.

L'auteur de l'article donne la caractéristique de certaines stipulations du projet et les corrections proposées par la Commission Consultative du Travail. Il souligne spécialement la portée qu'aurait cette loi pour les employés rétribués à la journée dans les institutions d'Etat et pour les employés temporaires dans les administrations communales, payés à la journée, souvent durant quelques années, et n'ayant pas droit au délai de préavis, dont bénéficient les autres employés.

Vu la situation du marché du travail l'auteur, se joint à l'opinion de la Commission Consultative du Travail, d'apporter au projet, une modification d'après laquelle le délai de préavis serait d'un mois pour les employés, et de trois mois pour les employeurs.

Pour terminer il explique les cas qui autorisent employeurs et employés à donner congé sans délai.

(à suivre).

Sprawozdanie Zarządu Głównego P. K. P. U.

za czas od dn. 1 września do 1 grudnia 1927 r.

Przez pierwsze trzy tygodnie okresu sprawozdawczego zarząd główny zajęty był wykańczaniem wniosków P. K. P. U. na IV Międzynarodowy Kongres. Wnioski te miała zgłosić nasza delegacja w następujących sprawach: położenie funkcjonarjuszy państwowych. wymiana intelektualna, definicja pracownika umysłowego, typy umów zbiorowych i typowych, organizacja władz C. I. T. I..

sprawozdania narodowych konfederacyj na każdym kongresie, wydawanie Biuletynu C. I. T. I.

Do zamieszczonego już wyżej sprawozdania polskiej delegacji z IV Międzynarodowego Kongresu musimy dodać, iż prawie wszystkie wnioski przygotowane przez zarząd i delegację zostały przez kongres uchwalone. Przewodniczący delegacji prof. H. Rygier łącznie z Dr. E. Woronieckim zainicjowali utworzenie koła P. K. P. U. wśród kolonji polskiej we Francji (niżej dajemy szczegółowe sprawozdanie — przyp. red.).

Prócz całego szeregu spraw bieżących, zarząd główny, po dokładnem zbadaniu i wysłuchaniu uwag zarządów kilku najbardziej zainteresowanych związków, zgłosił szereg poprawek do projektu Rozporządzenia P. Prezydenta o Umowach Zbiorowych.

W tym czasie zarząd główny zawarł korzystną umowę z „Tow. Wydawniczem Panteon" i postanowił przystąpić niezwłocznie do wydawania własnego miesięcznika p. t. Nowe Tory. Opóźnienie pierwszego numeru pisma nastąpiło ze względów niezależnych od zarządu i redakcji. Stanowisko redaktora naczelnego objął z ramienia zarządu p. Kazimierz Mora-Brzeziński.

W pierwszej połowie października komisja w sprawie bibljotek publicznych zakończyła opracowanie projektu Polskiej Ustawy Bibljotecznej i złożyła go w Ministerstwie Oświecenia. Komisja ta, powołana z inicjatywy Konfederacji i pod jej kierownictwem łącznie ze Związkiem Bibljotekarzy Polskich, pracowała nad powyższym projektem przez kilka miesięcy, odbywszy szereg posiedzeń z przedstawicielami różnych związków pracowników umysłowych. (Szczegółowe sprawozdanie zamieścimy w następnym numerze Nowych Torów — przyp. red.).

W sprawach, wynikających z kongresu, a głównie w sprawie zamierzonej przez Konfederację akcji na terenie międzynarodowym wśród wychodźctwa polskiego zagranicą oraz zcentralizowania ruchu pracowników umysłowych w kraju pp. H. Rygier i K. M. Brzeziński odbyli konferencje z p. ministrem Sokalem i p. ministrem Jurkiewiczem. Przedstawione projekty zyskały pełną aprobatę ze strony p. ministra Sokala, i zapewnienie pomocy w wykonaniu ich części przez p. ministra Jurkiewicza. Szereg konferencyj z dyrektorem departamentu pracy p. Dreckim i naczelnikami wydziałów M. S. Z. pp. Sokołowskim i Brzezińskim posunął znacznie naprzód uzgodnienie obu projektów.

W ciągu m. listopada i grudnia prof. H. Rygier wygłosił 5 odczytów przez radjo na temat spraw organizacyjnych i zawodowych pracowników umysłowych.

Dn. 10 listopada odbyło się posiedzenie rady naczelnej P. K. P. U. przy udziale 15 delegatów. Rada przyjęła do wiadomości sprawozdanie zarządu głównego z działalności i finansowe. Po wysłuchaniu sprawozdania z kongresu postanowiła wyrazić podziękowanie przewodniczącemu polskiej delegacji prof. Henrykowi Rygierowi i Dr. Edwardowi Woronieckiemu za godne i umiejętne reprezentowanie P. K. P. U. oraz za zorganizowanie koła we Francji. W sprawie V Międzynarodowego Kongresu, który odbędzie się w kwietniu 1928 r. w Warszawie, rada postanowiła wyłonić specjalną komisję organizacyjną. Następnie postanowiła zwołać I Kongres Ogólnopolski na parę dni przed międzynarodowym. Do Rady C. I. T. I. wybrano p. Henryka Rygiera i ponownie p. E. Woronieckiego. Przyjęto na członka Konfederacji Zrzeszenie Pracowników P. K. O.

Nowo obrany przez radę zarząd główny ukonstytuował prezydjum jak następuje: prezes — prof. Henryk Rygier, vice prezesi dr. Zygmunt Nagórski i Franciszek Niemiec, sekretarz generalny — Kazimierz Mora-Brzeziński, skarbnik — Jan Kłobukowski. Na sekretarza powołany został p. Jan Kizler, dokooptowany na mocy upoważnienia rady naczelnej.

Zarząd główny przeprowadził szereg konferencyj z miarodajnemi czynnikami w sprawie przedstawicielstwa P. K. P. U. w Komisji Organizacyjnej Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych i w wyniku tych pertraktacyj p. Minister Pracy i Opieki Społecznej mianował na członka Komisji dr. Ignacego Gliksmana i na zastępcę prof. Józefa Grabowskiego.

Obecnie zarząd prowadzi pertraktacje w sprawie udziału przedstawicieli P. K. P. U. w Państwowej Radzie Ochrony Pracy.

W ostatnich dniach listopada przystąpiły do Konfederacji Zjednoczone Związki Pracowników Umysłowych Przemysłu, Handlu i Samorządu wojew. Śląskiego i Zrzeszenie Pracowników Państwowego Monopolu Spirytusowego. Liczba członków Konfederacji powiększyła się w dn. 1 grudnia w stosunku do 1 września o 7430 osób.

Poza powyższemi sprawami władze P. K. P. U. poświęciły dużo uwagi i pracy najbardziej podstawowemu zagadnieniu ruchu zawodowego pracowników umysłowych, a mianowicie skonsolidowaniu tego ruchu.

Od 1924 r. Konfederacja prowadziła usilną propagandę w tym kierunku przewidując, że musi nadejść moment, w którym ogół pracowników umysłowych uświadomi sobie konieczność utworzenia jednej potężnej nadbudowy nad wszystkiemi związkami pracowniczemi.

Wobec dojrzewania tej sprawy, specjalnie usilna akcja prowadzona była od wiosny 1927 r., a opracowanie konkretnego programu skonsolidowania ruchu inteligenckiego dokonane zostało przez p. Kazimierza Mora-Brzezińskiego. Po przedyskutowaniu programu i zaakceptowaniu go w zasadzie przez radę naczelną, delegaci Konfederacji odbyli szereg narad z działaczami poszczególnych centrali i związków.

Compte-rendu

du Comité Directeur Central de la C. T. I. Polonaise pour la durée du 1-er septembre au 1 décembre 1927

Pendant les 3 premières semaines du mois de septembre le Comité Directeur Central s'occupa d'achever l'élaboration des motions de la C. T. I. Pol. au IV-e Congrès International. Celles-ci devaient être présentées par notre délégation et concernaient les questions suivantes: situation des fonctionnaires d'Etat, echange intellectuel, définition du travailleur intellectuel, contrats-types et contrats collectifs, organisation des autorités de la C. I. T. I., comptes-rendus des confédérations nationales à chaque congrès et publication du Bulletin de la C. I. T. I.

Il faut ajouter, au compte-rendu de la délégation polonaise du IV-e Congrès, que l'on trouvera plus haut, que presque toutes les motions présentées par les délégués polonais ont été votées par congrès. Après le congrès le président de la délégation Mr. Henri Rygier et Mr. E. Woroniecki ont donné l'initiative d'organiser une section de la C. T. I. polonaise, dont les membres se recruteraient parmi la colonie polonaise en France.

Outre les questions courantes, le Comité Directeur Central proposa certaines modifications à apporter au projet de l'Ordonnance du Président de la République sur les contrats collectifs, après avoir pris en compte et étudié les remarques des comités des associations les plus intéressées.

En ce temps le Comité Directeur Central a passé un contrat avantageux avec la „Societé de Publication Panteon" et a décidé d'entreprendre immédiatement la publication d'une revue mensuelle „Les Voies Nouvelles" (Nowe Tory). Mr. K. Mora Brzeziński fut nommé rédacteur en chef.

Dans la première moitié d'octobre, la commission qui s'occupait de la question des bibliothèques a achevé l'élaboration du projet de la loi polonaise sur les bibliothèques et l'a transmis au Mini stère de l'Instruction Publique. La commision, crée sur l'initiative de la confédération et se trouvant sous sa direction a préparé ce projet avec la collaboration de l'Association des Bibliothécaires Polonais, durant plusieurs mois et a tenu plusieurs séances avec les représentants de différentes associations des travailleurs intellectuels. (Le compte-rendu détaillé se trouvera dans le numéro suivant des „Voies Nouvelles" — note de la rédaction).

En ce qui concerne les problèmes soulevés par le IV-e Congrès, surtout pour ce qui est de la question de l'activité que se promet d'entreprendre la confédération sur le terrain international, parmi l'émigration polonaise à l'étranger et la centralisation du mouvement des travailleurs intellectuels en Pologne, Mrs H. Rygier et K. M. Brzeziński ont eu des conférences avec le ministre Sokal et avec le ministre dr. Jurkiewicz (Min. du Travail). Les projets présentés ont obtenu l'approbation complète du Ministre Sokal et le ministre dr. Jurkiewicz a promis d'aider à en réaliser une partie.

Durant les mois de novembre et de décembre Mr. le prof. H. Rygier a tenu 5 conférences par radio sur les questions professionnelles et d'organisation des travailleurs intellectuels.

Le Conseil Central de la C. T. I. polonaise, dans sa séance du 10 novembre en présence de 15 délégués a accepté le compte-rendu du Comité Directeur Central sur son activité et son rapport financier. Après avoir pris connaissance du compte-rendu, du IV-me Congrès, on a exprimé des remerciements au président de la délégation polonaise Mr. Henri Rygier et au Dr. Edouard Woroniecki, pour la manière digne et habile dont ils ont représenté la C. T. I. polonaise, de même que pour l'organisation de la section de la C. T. I. polonaise en France. On a décidé de créer une commission spéciale pour organiser le V-me Congrès International, qui aura lieu à Varsovie en avril 1928.

Puis on résolut de convoquer un congrès polonais général quelques jours avant le congrès international. On a reélu Mr. H. Rygier et Mr. E. Woroniecki membres de Conseil de la C. I. T. I. L'Association des Employés de la Caisse d'Epargne Postale a accédé à la C. T. I. Polonaise. Le Comité élu par le Conseil, constitua sa présidence comme suit: Mr. H Rygier — président, MMrs Dr. Z. Nagórski et T. Niemiec — vice-présidents, K. Mora Brzeziński — secrétaire général, Jean Kłobukowski — trésorier. Mr. Jean Kizler coopté par le Comité sur l'autorisation du Conseil Central, fut nommé secrétaire du Comité.

Le Comité Directeur Central tint une série de conférences avec les milieux compétents en vue de reconnaître aux délégués de la C. T. I. Pol. la qualité de membres de la Commission d'Organisation de la Société d'Assurances des Travailleurs Intellectuels. Le Ministre du Travail et de l'Assistance Sociale a nommé l'ing. dr. I. Gliksman membre de la commission, et Mr. Joseph Grabowski — son suppléant. Actuellement le comité est entré en pourparlers sur la question de la part que prendraient les représentants de la C. T. I. P.. au Conseil de la Protection du Travail. Dans les derniers jours de novembre, l'Association des Employés du Monopole des Alcools de l'Etat, l'Union des Associations des travailleurs intellectuels de l'Industrie et du Commerce de la voïevodie de Silésie ont déclaré leur adhésion à la C. T. I. P. De cette façon le nombre des membres de la Confédération a augmenté depuis le 1-er septembre de 7.430 personnes.

Oddział Polskiej Konfederacji Pracowników Umysłowych we Francji

Z inicjatywy delegacji P. K. P. U. na IV Międzynarodowy Kongres Pracowników Umysłowych odbyło się w Paryżu dn. 12 października r. b. pod przewodnictwem p. Antoniego Potockiego ściślejsze zebranie z kilku wybitnymi przedstawicielami polskich związków zawodowych pracowników umysłowych we Francji.

Referaty wygłosili: dr. Edward Woroniecki o P. K. P. U. oraz o pracach polskiej delegacji na kongresie i p. Henryk Rygier o potrzebie utworzenia we Francji oddziału P. K. P. U.

Po szczegółowej dyskusji uznano potrzebę powołania do życia oddziału P. K. P. U., w którego skład weszłyby istniejące już na terenie Francji polskie związki zawodowe pracowników umysłowych. Postanowiono przystąpić do zorganizowania związków tych zawodów, których przedstawiciele dotychczas nie są zrzeszeni. Omówiono cele i zadania oddziału P. K. P. U. i korzyści, stąd płynące zarówno dla emigracji polskiej, jak i dla kraju, poczem powołano tymczasową komisję organizacyjną w składzie pp. A. Potockiego (przewodniczącego), Z. L. Zaleskiego, Hieronimki, d-ra K. Jarkowskiego, P. Kleczkowskiego, S. Kergura, J. Pankiewicza, P. Perkowskiego i d-ra E. Woronieckiego.

Pierwsze posiedzenie komisji odbyło się dn. 8 listopada. Przystąpienie do oddziału P. K. P. U. zgłosili zasadniczo prezesi następujących związków: p. Kergur w imieniu Towarzystwa Artystów-Plastyków, p. Kleczkowski — w imieniu Towarzystwa Korespondentów, p. Perkowski—w imieniu Towarzystwa Młodych Muzyków i p. Potocki—w imieniu organizującego się Stowarzyszenia Literatów. P. Hieronimko podjął się zorganizowania Związku Urzędników Biurowych, a p. Jarkowski — Związku Naukowo-Literackiego. Nadto postanowiono porozumieć się z Polskim Związkiem Nauczycielstwa Ludowego i ze Związkiem Techników w sprawie ich przystąpienia do oddziału.

Na wniosek p. Potockiego wybrano podkomisję z pp. Potockiego, Perkowskiego i Woronieckiego dla ułożenia apelu do pracowników umysłowych polskich we Francji i do rokowań z organizacjami, jeszcze nie reprezentowanemi w komisji organizacyjnej.

Obecnie komisja zajmuje się sprawą statutu dla oddziału i pracami organizacyjnemi, utrzymując ścisły kontakt z zarządem P. K. P. U.

SECTION DE LA C. T. I. POLONAISE EN FRANCE

Le 12 octobre de l'année courante, sur l'initiative de la délégation de la C. T. I. polonaise au IV Congrès International des Travailleurs Intellectuels, eut lieu à Paris une séance fermée sous la présidence de Mr. Antoine Potocki et avec le concours des plus éminents représentants des associations professionelles polonaises des travailleurs intellectuels en France.

MMrs. Edouard Woroniecki et Henri Rygier lurent des rapports à la suite desquels, après discussion, on a trouvé nécessaire de créer une section de la C. T. I. polonaise, qui se composerait des associations professionelles des travailleurs intellectuels existant déjà en France, et on décida d'organiser les associations des professions dont les représentants ne sont pas encore fédérés.

On discuta les buts et la mission de la section de la C.T.I. polonaise et les avantages qu'elle pourrait offrir aux emigrés polonais et à la Pologne. Pour donner corps à ce qui avait été discuté, on créa une commision provisoire d'organisation, constituée comme suit: MMrs. Antoine Potocki—président, Z. L. Zaleski, Hieronimko, le Dr. K. Jarkowski, P. Kleczkowski, S. Kergur, J. Pankiewicz, P. Perkowski et le Dr. E. Woroniecki.

Le première séance de la Commision fut tenue le 8 novembre. Mr. Kergur — au nom de la Societé des Arts Plastiques, Mr. Kleczkowski—au nom de l'Association des Correspondants, Mr. Perkowski — au nom de la Société des Jeunes Musiciens, Mr. Potocki — en celui de l'Association des Hommes de Lettres, qui est en voie d'organisation, ont déclaré en principe leur adhésion à la Section de la C.T.I. polonaise. Mr. Hieronimko a accepté l'obligation de créer l'Union des Employés de bureau et Mr. Jarkowski — de créer l'Union des Sciences et des Lettres. En outre, on décida de s'entendre avec l' Union polonaise des Instituteurs d'Esignement Populaire et avec l'Union des Techniciens, sur la question de leur adhésion à la section.

Sur la proposition de Mr. Potocki, on élut une sous-commision composée de MMrs. Potocki, Perkowski et Woroniecki, en vue de rédiger une appel aux travailleurs intellectuels polonais en France et pour engager les pourparlers avec les organisations, qui ne sont pas encore représentées au sein de la Commision d'organisation.

A l'heure qu'il est, la Commision s'occupe de la question du statut de la Section et des travaux d'organisation.

Biuletyn

Zrzeszenia Pracowników Pocztowej Kasy Oszczędności

(Bulletin de l'Association des Employés de la Caisse d'Epargne Postale)

Z życia zrzeszenia

Zrzeszenie pracowników P. K. O., obecnie liczące 1230 członków, składa się z kół: warszawskiego, krakowskiego, poznańskiego i katowickiego, na których czele stoją poszczególne zarządy. Przed pięcioma laty zrzeszenie jednoczyło tylko pracowników centrali P. K. O. Warszawa, jednocześnie z otwieraniem oddziałów instytucji zrzeszenie organizowało koła prowincjonalne. Kilkuletnia praca władz zrzeszenia doprowadziła do: zorganizowania przez zrzeszonych spółdz. oszcz.-kred., kasy samopomocy na wypadek śmierci, posiadania własnego lokalu, kuchni, bibljotek i t. p.

Zrzeszenie reprezentuje i kieruje sprawami natury ogólnej, zarząd główny wybierany na dorocznem zgromadzeniu delegatów kół. W 1927 r. z inicjatywy zarządu głównego została zorganizowana unja zrzeszeń pokrewnych instytucyj jak: Zrzeszenie Pracowników P.K.O. Pow. Zakł. Ubezp. i Monopolu Spirytusowego. Obecnie zarząd główny powołał do życia komitet budowy domu zdrowia dla pracowników P. K. O. Jako placówka zawodowo-społeczna zrzeszenie, utrzymując kontakt ze stowarzyszeniami o tym samym charakterze, w celu większego zespolenia, zgłosiło ostatnio swe przystąpienie do Polskiej Konfederacji Pracowników Umysłowych, dążąc do przeniesienia na jej teren Unji Zrzeszeń.

Wśród trudności, napotykanych przez zrzeszenie w pracy zawodowej i organizacyjnej, a zwłaszcza w walce o poprawę bytu, podkreślić trzeba, że jedną z poważniejszych przeszkód jest nazwa instytucji. P. K. O. powstała w Polsce na wzór takich samych instytucyj, istniejących za granicą. P. K. O. jest instytucją bankową, posiadającą swój specyficzny charakter. Prócz szeroko rozwiniętego działu czekowego i oszczędnościowego, P. K. O. prowadzi prawie wszystkie operacje bankowe, co jednak niestety zapoznane jest nie tylko przez szerszy ogół społeczeństwa, lecz i przez miarodajne czynniki.

Konsekwencją tego niedostrzegania w P. K. O. cech instytucji kredytowej jest niedocenianie pracowników P. K. O. i stawianie ich niżej od kategorji pracowników bankowych.

Wystąpienie władz zrzeszenia o zmianę tabeli uposażeń, od 1925 r. obowiązującej, nie odniosły do dnia dzisiejszego pozytywnego rezultatu.

Z różnych tytułów w dobie obecnej wypłacone dodatki wyrównawcze pracownikom pokrewnych instytucji, lub podwyższenie tymże poborów, nie dotyczyło pracowników P. K. O., których pobory są najniższe ze wszystkich instytucyj o pokrewnym charakterze.

A jednak wytężona praca urzędników P. K. O. przyczyniła się do tak jej szybkiego a świetnego rozwoju.

de l'Association des Employés de la Caisse d'Epargne Postale

L'Association des Employés de La Caisse d'Epargne Postale compte actuellement 1230 membres Elle ce compose de cercles: ceux de Varsovie, de Poznanie, de Katowice, qui chacun, ont à leur tête un comité directeur. Il y a 5 ans, l'association comprenait seulement les employés de la centrale de la Caisse d'Epargne Postale à Varsovie, mais à mesure de la formation de succursales l'association a organisé des cercles de province. Comme résultat de l'effort de quelques années des autorités de l'association, on peut citer l'organisation d'une caisse de secours mutuel en cas de mort, l'acquisition d'un local, d'un restaurant, de bibliothèques etc. Le comité central, élu tous les ans par l'assamblée des délégués des cercles, représente l'association et s'occupe des questions d'ordre général. En 1927 sur l'initiative du comité directeur central, on a organisé l'Union des Associations similaires d'institutions, telles que l'association des Employés de la Caisse d'Epargne Postale, du Monopole des Alcools, de la Société Générale des Assurances Mutuelles et de la Banque Agraire. Actuellement l'administration centrale a formé le comité de construction d'un sanatorium pour les employés de la Caisse d'Epargne Postale. L'association, à titre d'institution professionelle et sociale est en contact avec les sociétés du même ordre. Pour resserrer cette liaison, elle a accédé à la C. T. I. polonaise avec l'intention de transporter sur ce terrain l'Union des Associations.

Le nom de l'institution (Caisse d'Epargne Postale) est un des obstacles que rencontre l'association dans son travail professionnel et d'organisation et surtout dans son effort pour améliorer le sort de ses membres.

La Caisse d'Epargne Postale a été fondée en Pologne sur le modèle des institutions analogues existant à l'étranger. C'est un établissement bancaire d'un caractère spécial. Outre le service de chèques et le service d'épargne, très actifs, la Caisse d'Epargne Postale s'occupe de presque toutes les opérations de banque, ce qui hélàs, est méconnu par le public et par les milieux compétents.

Comme conséquence de ce que l'on refuse à la Caisse d'Epargne Postale le caractère d'une institution de crédit, les employés ne sont pas appréciés à leur juste rang et classés plus bas, que la catégorie des employés de banque.

Toutes les démarches des autorités de l'association, faites en vue de changer le tarif des appointements, n'ont jusqu' à ce jour apporté aucun résultat positif.

Toutes les allocations de compensation, toutes les augmentations accordées aujourd'hui à différents titres aux employés d'institutions similaires n'ont pas été attribuées aux employés de la Caisse d'Epargne Postale, dont les appointements sont plus bas que ceux de leurs camarades des établissements de caractère semblable. Et c'est cependant l'effort ardu des employés de la Caisse d'Epargne Postale, qui a contribué à son magnifique développement

Skład Zarządu Głównego Zrzeszenia Pracowników P. K. O.:

(LE COMITÉ DIRECTEUR CENTRAL).

1. *W. Dobrzyński* — prezes,
2. *A. Staniszewski* — I v. prezes,
3. *W. Woźny* (Kraków) — II v. prezes,
4. *H. Gertner* — sekretarz,
5. *F. Ćwiżewicz* — skarbnik,
6. *J. Kizler* — referat prasowy—delegat do Polskiej Konfederacji Pracowników Umysłowych,
7. *A. Anuczynowa* — sekcja doraźnej pomocy na wypadek śmierci,
8. *W. Pietruszka* (Poznań) — członek Zarządu,
9. *J. Cjankiewicz* (Katowice)—członek Zarządu.

Członkowie dokooptowani:

W. Brzozowski — sekretarjat,

M. Biernacki — sprawy ogólne,

W. Korzeniowski — delegat do Unji Zrzeszeń Pokrewnych Instytucji.

Komunikat Zarządu Głównego

Potrzebę silnej organizacji pracowników umysłowych należycie oceniamy dopiero wówczas, gdy brak należytego zrozumienia naszej wartości w społeczeństwie oraz niewłaściwa ocena pracy godzą w najżywotniejsze nasze interesy.

Poruszona w ostatnich czasach na łamach prasy codziennej sprawa uposażeń pracowników P. K. O. ma swoją historję, datującą się od chwili zastosowania nowej pragmatyki, t. j. od 1 kwietnia 1926 r. Dla ścisłego odzwierciadlenia sytuacji materjalnej pracowników P. K. O. podamy w chronologicznym porządku rozwój wypadków, które przyczyniły się do zmniejszenia płac w miarę zwiększania się drożyzny, a więc i potrzeb materjalnych.

Wprowadzona pragmatyka ustaliła nowe uposażenia, obniżając przeciętnie pobory około 33%. Odebrała pozatem dodatki: rodzinny i mieszkaniowy, a eliminując pracowników P. K. O. z grona urzędników państwowych, pozbawiła ich praw, które przysługują tym ostatnim, jak: zwrot wpisów szkolnych, zniżek kolejowych i t. p.

Wystąpienia władz Zrzeszenia o przywrócenie dodatków rodzinnych nie odniosły pozytywnych rezultatów.

Wobec powyższego musieliśmy opracować projekt nowej pragmatyki, wykazujący wszystkie wady ostatnio wprowadzonej w życie, a ponieważ nie tylko nasza, ale i pokrewne nam instytucje zrzeszone w „Unji" mają wadliwe pragmatyki, postanowiono opracować wspólny projekt w łonie zarządu „Unji Zrzeszeń Pokrewnych Instytucyj" łącznie z przedstawicielami Zrzeszenia P. K. O.

Niezależnie od tego, w związku z pogarszającym się coraz bardziej stanem materjalnym ogółu pracowników P. K. O., Zarząd Główny Zrzeszenia wystąpił do Prezydjum P. K. O. z memorjałem, wykazującym beznadziejną sytuację materjalną pracowników, przedstawiając porównawczą tabelę płac w pokrewnych instytucjach. Według ścisłych danych pobory pracowników P. K. O. są, a właściwie były (gdyż urzędnicy niektórych z niżej wymienionych instytucyj już otrzymali podwyżki płac) mniejsze:

od płac w *Banku Gospodarstwa Krajowego:*

w wyższych kategorjach o około 48 — 75%,
w średnich kategorjach o około 65 — 67%,
w niższych kategorjach o około 60 — 80%.

od płac *Banku Polskiego*

w wyższych kategorjach o około 40%,
w średnich kategorjach o około 40 — 60%,
w niższych kategorjach o około 40 — 50%;

od płac *Banku Rolnego*

w wyższych kategorjach o około 60%,
w średnich kategorjach o około 60 — 57%,
w niższych kategorjach o około 50 — 40%.

Prezydjum P. K. O. po zaznajomieniu się z powyższym materjałem zwróciło się do Ministerstwa Skarbu o podwyższenie uposażeń, które od czasu ich uchwalenia, t. j. od 1.IV 1926 r., nie uległy zmianie. Zgłoszony przy tem i uzgodniony już w Ministerstwie Skarbu wniosek o przelanie kompetencji w sprawie uposażeń pracowników P. K. O. z Rady Ministrów na Ministra Skarbu nie został przez Ministra Skarbu zaakceptowany.

Wobec kategorycznej odmowy v. prezesa P. K. O. wypłaty tymczasowego zasiłku do czasu uchwalenia podwyżki poborów, oraz z powodu przewlekania się sprawy, z drugiej zaś strony wskutek nacisku ze strony ogółu pracowników, doprowadzonych do ostateczności, Zarząd Główny Zrzeszenia zmuszony był zwołać walne zebrania kół celem poinformowania ogółu o stanie faktycznym spraw.

Na Walne Zebranie członków Zrzeszenia Koła Warszawskiego przybył v. prezes P. K. O. i przed porządkiem obrad, przesądzając z góry ich przebieg, oświadczył o swem nieustępliwem stanowisku w sprawie wypłaty jednorazowego zasiłku przy jednoczesnem podkreśleniu, że wystąpi w najdalej idącej, ostrej formie w razie jakiegokolwiek usiłowania zatamowania pracy w P. K. O. i natychmiast zawiadomi rząd.

Wystąpienie to pana viceprezesa P. K. O. wywołało ogólne oburzenie i spowodowało rezolucję, znaną już z pism codziennych.

Walne Zebranie w kołach: Poznańskiem, Krakowskiem i Katowickiem jednomyślnie przyjęły rezolucję Koła Warszawskiego.

Zarząd Główny, po przedstawieniu sprawy p. prezesowi P. K. O., następnie p. Ministrowi Skarbu, uzyskał od tego ostatniego zapewnienie, że na najbliższem posiedzeniu Rady Ministrów będzie zdecydowana sprawa tymczasowego zasiłku dla pracowników P. K. O.

Przychylna uchwała zapadła dn. 18.XI 1927 r.

Sprawa zasadnicza t. j. podwyższenie poborów została odłożona do czasu uregulowania płac pracowników państwowych skarbowych.

Zarząd Główny zaznacza, że w sprawie wyrównania płac dążyć będzie nadal do uzyskania podwyżek w takim stosunku, aby nowe pobory nie były mniejsze od płac w pokrewnych instytucjach.

Zarząd Główny Zrzeszenia Pracowników P. K. O., krocząc w szeregach Polskiej Konfederacji Pracowników Umysłowych i stojąc na gruncie pełnego zrozumienia powagi niedomagań ekonomicznych pracowników umysłowych, a jednocześnie bacząc pilnie na ogólne dobro i przyszłość Państwa Polskiego, niniejszem oświadcza, iż zdecydowany jest bronić aż do zwycięstwa słusznych praw tych, których reprezentuje, a w pierwszej linji domagać się nadal będzie uregulowania ich uposażeń.

Zarząd Główny
Zrzeszenia Pracowników P. K. O.
Referat prasowy

Communiqué du Comité directeur de l'Association des Employés de la Caisse d'Epargne Postale

Le communiqué du comité directeur de l'Association des employés de la Caisse d'Epargne Postale donne l'exposé du conflit entre l'association et les autorités de la Caisse d'Epargne Postale au sujet des appointements.

A partir du 1 Avril 1926 le nouveau règlement pragmatique des employés de la Caisse d'Epargne Postale est entré en vigueur. A partir de cette date les appointements réglementaires sont devenus inférieurs par rapport à ceux que paient les institutions similaires telles que la Banque de l'Economie Nationale ou la Banque Agraire. et ceci dans la proportion de

48 à 75% en ce qui concerne les employés de la catégorie supérieure.

40 à 67% en ce qui concerne les employés de la catégorie moyenne,

40 à 80% en ce qui concerne les employés de la catégorie inférieure.

Le comité directeur de l'association adressa alors à la présidence de la Caisse d'Epargne Postale un mémoire, ou il faisait valoir les données précitées et s'occupa en même temps, de l'élaboration du projet d'un nouveau règlement pragmatique. La présidence de la Caisse d'Epargne Postale trouva le mémoire justifié et présenta au Ministère des Finances la proposition d'augmenter les appointements. Le Ministère des Finances refusa, en ajournant la solution de ce problème, jusqu'au moment ou il sarait question de fixer une augmentation des appointements de tous les employés des institutions financières.

En conséquence, le comité directeur de l'association, en prenant en considération la situation ma-

térielle déplorable des associés, demanda aux autorités de la Caisse d'Epargne Postale de leur accorder une allocation. Celles-ci, ayant refusé, le comité fit paraître dans la presse un appel et convoqua l'assemblée générale des cercles de Varsovie, de Cracovie et de Katowice. Après de nombreux pourparlers le Ministère des Finances assura le comité directeur de l'association, que la question d'une allocation à accorder serait soumise aux délibérations du Conseil des Ministres à sa première séance, qui prit une décision favorable le 18 novembre 1927.

Le communiqué se termine par la déclaration suivante: „Le comité directeur central de l'association des employés de la Caisse d'Epargne Postale faisant partie de la C. T. I. polonaise, comprenant l'importance de la mauvaise situation économique des travailleurs intelectuels, soucieux en même temps de l'intérêt et de l'avenir de l'Etat Polonais, déclare, qu'il est décidé à défendre jusqu'à un résultat favorable les justes droits de ceux qu'il représente et continuera, en premier lieu, à réclamer que la question de leurs appointements soit réglée.

Z życia związków

(Des Associations)

KOMUNIKAT UNJI ZRZESZEŃ
Pracowników Instytucyj Państwowych Finansowych i Gospodarczych

Organizacje pracowników instytucyj i przedsiębiorstw państwowych, jak Zrzeszenie Prac. P. K. O., Zrzeszenie Prac. Banku Rolnego, Stow. Urz. Monopolu Spirytusowego i Związek Prac. Powszechnego Zakładu Ub. Wz. powołały do życia na początku roku bieżącego centralę zawodową pod nazwą „UNJI“ celem wspólnej obrony praw pracowników i uzyskania odpowiednich warunków pracy i uposażenia. Podstawą zjednoczenia był identyczny charakter stosunku służbowego w pokrewnych instytucjach, mających za zadanie wykonywanie pewnego zakresu służb publicznych z ramienia państwa.

Za pierwsze zadanie UNJA postawiła sobie opracowanie wspólnego projektu przepisów służbowych wraz z normami uposażeń i przepisami emerytalnemi i w tym celu powołała Komisję, która pod przewodnictwem prezesa UNJI p. inż. Rogali-Sobieszczańskiego obradowała w ciągu 6 miesięcy nad projektem, przygotowanym przez mag. praw Fr. Zarębskiego, zakańczając swe prace w pierwszych dniach grudnia r. u. Niezwłocznie po tem poczyniono starania w celu uzyskania audjencji u p. Ministra Skarbu, jako władzy nadzorczej nad instytucjami, których pracownicy należą do UNJI.

Audjencja została wyznaczona na dzień 9 grudnia, w którym to dniu delegacja UNJI w osobach pp. inż. I. Rogali-Sobieszczańskiego, prezesa Stow. urz. Monopolu Spirytusowego, W. Dobrzyńskiego, przesea Zrzeszenia Prac. P. K. O. i mag. F. Zarębskiego, sekretarza jen. Związku Prac. Powsz. Zakładu Ub. Wz., wobec tego, że p. Minister Skarbu zajęty był inną konferencją, została przyjęta przez p. V.-Ministra Grodyńskiego, któremu wręczono odpowiedni memorjał, przedstawiający sytuację odnośnych pracowników i zawierający ich dezyderaty. Jednocześnie z memorjałem wręczono p. V.-Ministrowi powyżej wspomniany projekt przepisów służbowych, opracowany przez UNJĘ.

P. V.-Minister oświadczył, że poruszone przez delegację UNJI kwestje, a przedewszystkiem sprawa uposażeń, będą w najbliższej przyszłości załatwione.

W wyniku ukończonych prac nad projektem przepisów służbowych oraz odbytej w Ministerstwie Skarbu audjencji został zwołany na dzień 13 grudnia r. u. w lokalu Zrzeszenia Prac. P. K. O. przy ul. Boduena 4 wiec członków zrzeszeń, należących do UNJI. Na wiecu tym pod przewodnictwem p. T. Piecha, prezesa Koła Warszawskiego Prac. P. K. O., po wysłuchaniu wyczerpującego referatu p. mag. Zarębskiego z dotychczasowej działalności UNJI w kierunku poprawy bytu pracowników, zapadły jednomyślnie następujące uchwały:

1) Wiec przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Zarządu UNJI i wyraża mu podziękowanie za dotychczasową wytężoną pracę nad projektem przepisów służbowych, uposażeniowych i emerytalnych, zapewniając go o całkowitej solidarności ogółu zrzeszonych z dążeniami UNJI.

2) Wiec poleca zarządowi UNJI kontynuowanie dotychczasowej akcji w kierunku ujednostajnienia i zasadniczej poprawy bytu pracowników instytucyj samostarczalnych, jak P. K. O., P. Z. U. W., Monopole, przyjmując za podstawę projekt przepisów służbowych, opracowany przez UNJĘ. W szczególności wiec poleca przeprowadzenie w nowych, wzgl. nowelizowanych przepisach służbowych minimalnej tabeli uposażeń, zasad zaszeregowania pracowników do grup uposażeń i przepisów emerytalnych według projektu UNJI.

3) Wiec uważa za nieodzowne dopuszczenie przedstawicieli UNJI do prac miarodajnych

czynników nad przepisami służbowemi, gdyż istotne porozumienie i owocne wyniki mogą nastąpić tylko przy bezpośrednim kontakcie władz z reprezentacją pracowników.

4) W celu przeprowadzenia powyższych postulatów wiec upoważnia UNJE do użycia wszelkich rozporządzalnych środków, wyrażając jednocześnie głębokie przekonanie, że miarodajne czynniki władz bezpośrednich, jak również nadzorczych przychylnie potraktują postulaty UNJI, jako uwzględniającej jedynie nieodzowne konieczności życiowe i liczące się z możliwościami budżetowemi.

5) Gdyby jednak na skutek stanowiska miarodajnych czynników postulaty UNJI nie zostały uwzględnione, wiec poleca zarządowi UNJI natychmiastowe odwołanie się do zrzeszonych w celu uchwalenia dróg i środków, któreby zapewniły realizację tych postulatów.

6) Wobec zbliżających się wyborów do ciał ustawodawczych wiec poleca zarządowi UNJI zbadać stosunek poszczególnych stronnictw politycznych do zagadnienia poprawy bytu pracowników umysłowych, a następnie podać je do wiadomości członków UNJI.

Wspólność interesów zawodowych ugrupowań pracowniczych, podobieństwo charakteru służbowego oraz te same instancje, decydujące w sprawach bytu pracowników, są najlepszą gwarancją spoistości UNJI i jej dalszego rozwoju.

ZE ZWIĄZKU PRACOWNIKÓW POWSZECHNEGO ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ WZAJEMNYCH

Związek Pracowników Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych egzystuje od czerwca 1922 roku, zrzeszając w swym łonie wszystkich niemal pracowników zakładu. Obecnie liczy zgórą 1100 członków w 17 kołach terytorjalnych. Prowadzenie spraw związku leży w rękach Zarządu Głównego, wybieranego corocznie przez walny zjazd delegatów Kół. Organem wykonawczym zarządu jest sekretarz generalny związku. Związek wydaje od trzech lat swój organ miesięczny pod tytułem „Sprawy Związkowe", poruszający aktualne na terenie związku sprawy.

Związek należy do Polskiej Konfederacji Pracowników Umysłowych, jako centrali, od chwili jej powstania i bierze żywy udział we wszystkich jej pracach i wystąpieniach.

Na porządku dziennym spraw związku znajduje się obecnie sprawa przepisów służbowych dla pracowników zakładu wraz z normami uposażeń i statutem emerytalnym. Związek przedłożył władzom zakładu poprawki do projektu opracowanego przez władze P. Z. U. W. Poprawki te są wyrazem zasad ustalonych przez zjazdy oraz przez Unję Zrzeszeń Pracowników Instytucyj państwowych finansowych i gospodarczych, do której poza Związkiem Pracowników Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych należą Zrzeszenia pracowników P. K. O., Monopolu Spirytusowego i Banku Rolnego.

W ostatnich dniach października r. u. odbył się nadzwyczajny zjazd delegatów kół oddziałowych związku, na którym, poza poruszoną wyżej sprawą przepisów służbowych, omawiano też sprawę wypłaty dodatku mieszkaniowego, przytem zlecono zarządowi związku zastosować wszelkie środki dla przeprowadzenia postulatów związku, aż do strajku włącznie. *Dokonano też wyboru zarządu głównego związku,* przytem *na prezesa związku wybrano p. K. Czyżewskiego z Warszawy, na vice-prezesa — p. S. Markowskiego, skarbnika — H. Suniewskiego i sekretarza generalnego — F. Zarębskiego,* a na członków pp. — inż. Wierzchowskiego z Krakowa, inż. Montalbettiego ze Lwowa, E. Bieńkowskiego z Lublina i Gasika z Wołkowyska.

UNION DES EMPLOYES DE L'ETABLISSEMENT GENERAL D'ASSURANCES MUTUELLES.

L'Union des Employés de l'Etablissement général d'Assurances Mutuelles existe depuis Juin 1922. Elle comprend presque tous les employés de l'Etablissement. Actuellement, elle compte plus de 1.100 membres, divisés en 17 Cercles régionaux. La direction des affaires de l'Union est aux mains du Comité Directeur Central, élu tous les ans par l'assemblée générale des délégués des Cercles. Le Secrétaire général de l'Union est l'organe exécutif du Comité Directeur. L'Union, depuis trois ans, possède une publication mensuelle, paraissant sous le titre de „Revue de l'Union" et traitant des questions actuelles sur le terrain de l'Union. Depuis le commencement de son existance l'Union fait partie de la C. T. I. polonaise, qu'elle traite de Centrale et prend une part active dans tous ses travaux d'organisation intérieure et dans ses travaux officiels. Actuellement, à l'ordre du jour des travaux de l'Union se trouve la question des prescriptions de service pour les employés de l'Etablissement, entre autres, les tarifs des appointements et le statut de retraite. L'Union a présenté aux Autorités de l'Etablissement certaines modifications au projet élaboré par celles-ci. Ces modifications sont l'expression des principes adoptés par les assemblées générales et par l'Union des Associations des Institutions d'Etat et des Institutions financières et économiques, qui, outre l'Union des Employés de l'Etablissement général d'Assurances Mutuelles, compte parmi ses membres, l'Association des Employés de la Caisse d'Epargne Postale, du Monopole des Alcools et de la Banque Agraire.

Dans les derniers jours d'octobre de l'année courante, eut lieu le Congrès extraordinaire des délégués des Cercles des Sections de l'Union. On fit l'élection du Comité Directeur Central: Mr. K. Czyżewski (Varsovie) — président, Mr. S. Markowski — vice-président, Mr. H. Suniewski — trésorier, et Mr. F. Zarębski — secrétaire général.

ZE ZWIĄZKU LEKARZY WETERYNARYJNYCH

W dniu 16 października r. b. odbył się w Warszawie pod przewodnictwem prezesa Zarządu Głównego Józefa Hermana VI Zjazd Rady Delegatów Związku Lekarzy Weterynaryjnych przy udziale przedstawicieli 14 wojewódzkich oddziałów oraz pełnego składu zarządu głównego.

Rada Delegatów powzięła szerg uchwał o doniosłem znaczeniu dla korporacji weterynaryjnej. (Z okazji utworzenia w Uniwersytecie Warszawskim Wydziału Weterynaryjnego Rada Delegatów przeznaczyła kwotę 10 tysięcy złotych na zapoczątkowanie funduszu na wydawnictwa naukowe z zakresu wiedzy weterynaryjnej. Postanowiono zakupić jeden pokój imienia Zarządu Głównego Związku w Domu studentów medycyny weterynaryjnej we Lwowie).

Związek postanowił zorganizować jeszcze w roku bieżącym we Lwowie kurs przygotowawczy do egzaminu administracyjnego dla lekarzy weterynaryjnych, ubiegających się o stanowiska w służbie państwowej.

Pozatem postanowiono zwołać do Warszawy na dzień 10, 11 i 12 marca 1928 roku Walny Zjazd Członków Związku oraz ustalono szczegółowy program tego zjazdu. Spodziewane jest przybycie na zjazd około 500 — 600 uczestników lekarzy weterynaryjnych.

Po zakończeniu obrad zebrani wzięli udział w inauguracyjnem otwarciu Wydziału Weterynaryjnego Uniwersytetu Warszawskiego.

ASSOCIATION DES MEDECINS VETERINAIRES

Le 16 octobre de l'année courante eut lieu à Varsovie sous la présidence du président du comité directeur central, Mr. Joseph Herman le VI-e Congrès des délégués de l'Union des Médécins Vétérinaires de Pologne. Le congrès assigna une somme de 10.000 zl. à l'occasion de l'inauguration de la faculté de médécine vétérinaire à l'Université de Varsovie, en vue de creér un fond pour la publication d'oeuvres scientifiques en matière de médecine vétérinaire. Eu outre on décida d'acheter une chambre dite du comité directeur central de l'union dans la maison des étudiants de médecine vétérinaire à Lwów.

On décida de convoquer à Varsovie pour les 10, 11 et 12 mars 1928 l'assemblée générale des membres de l'Union. Les délibérations terminées, les membres du Congrès prirent part à inauguration de la faculté de Médecine Vétérinaire à l'Université de Varsovie.

Z OSTATNIEJ CHWILI

Otrzymaliśmy następującą depeszę:

Paryż, 10 stycznia 1928 r. Odbyło się posiedzenie Rady Naczelnej Międzynarodowej Konfederacji Pracowników Umysłowych. Polskę reprezentowali dr. Edward Woroniecki i Antoni Potocki. Ustalono, że V Międzynarodowy Kongres Pracowników Umysłowych odbędzie się w Warszawie jesienią r. b. Stanowisko prezesa Międzynarodowej Konfederacji przyznano Polskiej Konfederacji w Związku z jej zasługami na terenie międzynarodowym. Prezesem Międzynarodowej Konfederacji został dr. Kazimierz Dłuski z Warszawy, prezes rady naczelnej Polskiej Konfederacji.

ODEZWA SZESNASTU

Na zebraniu, odbytem w dn. 22 grudnia 1927 r. niżej podpisani działacze na terenie związków zawodowych pracowników umysłowych uznali jednomyślnie:

1) że pracownicy umysłowi są złączeni głęboką wspólnością interesów;

2) że dotychczasowe rozproszenie ruchu zawodowego pracowników umysłowych wyrządza niepowetowane szkody ich interesom kulturalnym, społecznym i materjalnym, oraz odbija się ujemnie na ogólnej twórczości narodowej;

3) że skonsolidowanie tego ruchu jest nietylko wskazane, ale konieczne zarówno w celu obrony wspólnych interesów, jak i w celu rozwinięcia twórczej inicjatywy we wszystkich dziedzinach życia społecznego i państwowego i

4) że zjednoczeni w potężną organizację pracownicy umysłowi różnych zawodów mogą i powinni oddać niepospolite usługi sprawie publicznej

i z tych względów niżej podpisani wzywają wszystkie zainteresowane zrzeszenia pracownicze do utworzenia wspólnej organizacji centralnej.

Borkowski Leonard, Brzozowski Wacław, Dobrzyński Wilhelm, Grzybowski Mieczysław, Herman Józef, Hertz Jan Adolf, Jurkowski Antoni, Kizler Jan, Dr. Knappe Wilhelm, Mora - Brzeziński Kazimierz, Nagórski Zygmunt, Rogala - Sobieszczański Ignacy, Rygier Henryk, Szturm de Sztrem Witold, Tarchalski Władysław, Zarębski Franciszek.

TREŚĆ:

PRENUMERATA „NOWYCH TORÓW"

Dla członków związków należących do Polskiej Konfederacji:

Rocznie . . . . 5 zł.
Półrocznie . . . 2 zł. 75 gr.
Kwartalnie . . . 1 zł. 50 gr.

Dla prenumeratorów, nienależących do Polskiej Konfederacji:

Rocznie . . . . 6 zł.
Półrocznie . . . 3 zł. 50 gr.
Kwartalnie . . . 2 zł.

Numer pojedyńczy — 70 gr.

Etranger: un an — 5 fr. suisses, six mois — 2.75 fr. suisses, trois mois — 1.50 fr. s.

CENA OGŁOSZEŃ: Pierwsza i ostatnia strona okładki — 400 zł.; ½ str. — 200 zł.: ¼ str. — 100 zł. Druga i trzecia strona okładki, strona przed tekstem i za tekstem — 360 zł.; ½ — 180 zł.; ¼ — 90 zł.; 1/8 — 45 zł.; 1/16 — 23 zł. Pozostałe strony po 250 zł.: ½ — 125 zł.; ¼ — 64 zł.; 1/8 — 32 zł.; 1/16 — 16 zł. Wkładka sztywna 400 zł.

Ogłoszenia przyjmuje administracja ul. Szpitalna 1 m. 3, tel. 295-85 od g. 9-ej do 3-ej i od 5-ej do 7-ej prócz niedziel i świąt.

REDAKTOR PRZYJMUJE WE WTORKI, CZWARTKI I PIĄTKI OD 5 — 7.

Wydawca: Tow. Wydawnicze „PANTEON" s. z o. o. REDAKTOR: KAZIMIERZ MORA-BRZEZIŃSKI

Tłocznia W. Łazarskiego, Warszawa, Złota 7/9.

WACŁAW CZOSNOWSKI (WOYNO)

„SYN DALEKIEGO WSCHODU"

Jest to powieść osnuta na tle życia młodzieży szkolnej polskiego gimnazjum na wsi w Czerwonym Dworze (zabór rosyjski) i jej przeżyć w okresie przedwojennym, Wielkiej Wojny i w 1920 r.

Dla młodzieży współczesnej, która nie zaznała ciężkiej walki z kierunkiem rusyfikatorskim zaborców, nie uczestniczyła w ówczesnem życiu kółek nielegalnych, nie przeżywała wzlotów ku niepodległości Polski i następnie walki orężnej o Polskę, „Syn Dalekiego Wschodu" będzie nietylko miłym, lecz wysoce pouczającym upominkiem.

Żywa fabuła, interesująca charakterystyka postaci, tło historyczne tak niedawne, a już minione na zawsze, tryskająca humorem werwa młodzieńcza, — zalecają ze wszech miar omawianą książkę.

„SYN DALEKIEGO WSCHODU"

Nakład Tow. Wydawniczego
PANTEON

MIESIĘCZNIK UNIWERSALNY

KTÓREGO NUMER PIERWSZY

(68 stron druku, 62 rysunki 36 artykułów) **ukazał się dnia 25.XI 1927 r.**, obejmuje całokształt współczesnych zagadnień aktualnych, porusza obok **radja** sprawy, które powinny obchodzić każdego inteligentnego człowieka. Ukazuje się ANTENA POLSKA pod redakcją Alojzego Kaszyna. Komitet redakcyjny pisma stanowią: Dr. Konrad Górski, prof. Aleksander Janowski, inż. Bohdan Lubiński, prof. Henryk Mościcki, inż. Eugenjusz Porębski, arch. Jerzy Sosnkowski.

Prenumerata roczna wynosi zaledwie zł. 15. , półroczna 7.50, kwartalna 3.75. Numer okazowy wysyła się za zł. 1.25. (Cena sprzedażna 1.75).

Niebywale niska cena oraz wysoce interesująca treść czynią z ANTENY POLSKIEJ najlepsze tego rodzaju wydawnictwo. PRZEKONAJCIE SIĘ, a niechybnie stanie się ANTENA POLSKA waszą **potrzebą** i **umiłowaniem!**

Redakcja: Złota 7, Warszawa.

DO URZĘDÓW, BIUR, BANKÓW, ZWIĄZKÓW I STOWARZYSZEŃ

dostarcza

materjały piśmienne, przybory biurowe, druki i t. p.

POLSKA SKŁADNICA POMOCY SZKOLNYCH

WARSZAWA, UL. NOWY-ŚWIAT 33

TELEFON DZIAŁU MATERJAŁÓW PIŚMIENNYCH Nr. 287-30